

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

SLOVENE

Cekovni račun: Ljubljana številka 10,650 in 10,349 za inserate.

Uprava: Kopitarjeva ulica številka 6.

K cilju

Sklep, ki ga je storila 14. t. m. skupna vlada v Beogradu, da naj posebna komisija pripravi vse postavne predloge, ki so potrebni, da se po zgledu hrvatske banovine ustanovi tudi slovenska, pomeni važen korak do uresničenja davne želje in zahteve slovenskega naroda.

Ze ob zedinjenju, ko se je po volji vsega naroda ustanovila skupna država s Srbi in Hrvati, je v tozadevnih aktih, posebno pa v adresi na kralja, prišla jasno do izraza osnovna misel, da bodi naš skupni dom zgrajen na enakopravnosti našega naroda z obema drugima bratoma. Ko je kmalu zatem borba neke skupine za nadoblast v državi privedla do tega, da je bila ta temeljna predpostavka za naše čim tesnejše vzajemno državno življenje porušena in se je s preglasovanjem uzakonila ustava, ki je državi dala obliko strogo uniformiranega centralizma, je stranka slovenske ljudske večine, ki je to ustavo odklonila, svoj narodni program formulirala v »posebnem mnenju«. Ta naš osnovni program postavlja skupno državo na temelj narodne samouprave, ki daje narodu pravico, da sam iz svoje narodne volje upravlja vse svoje lastne življenjske zadeve na notranjem, političnem, gospodarskem in kulturnem področju, dočim je pri skupnih zadevah države, ki se tičejo naših medsebojnih notranjih odnošajev in koristi naše državne celote nazunaj, enakopraven sočinitelj.

To je ostala pglavitna in osrednja smer nica slovenske večinske stranke vseh dvajset let, po kateri se je ravnala njena politika, naj so ji vsakokratne menjajoče se razmere v raznih konstelacijah in kombinacijah narekovala, da v korist našega ljudstva sodeluje pri vladnem delu ali pa da svoji volji daje izraza v opoziciji. Temu stališču in delu zastopnikov slovenskega naroda se je treba zahvaliti, da se je škodljivi centralizem bolj in bolj izpodkopaval in se naposled na svojem višku, ko se je v diktaturi pripeljal do absurda, porušil, tako da za državo ni bilo druge rešitve, kakor da se je preokrenila in speljala na tir samoupravnega sistema, v katerem je državna vzajemnost zgrajena na svoji edini najtrdnjejši podlagi: na zadovoljnosti treh enakopravnih bratov. Ta preokret pa je v najodličnejši meri bil pripravljen od krščanske slovenske ljudske stranke tako po njenem neomahljivem vztrajanju na ideji narodne samouprave, kakor po njeni srečni politični taktiki, ki je dovedla najmočnejšo stranko srbskega naroda do tega, da je v svojem lastnem narodnem programu našla osnovo za pametno ureditev države, kakor ji zahteva življenje samo in pa blagor ter bodočnost Jugoslavije. Naš narodni voditelj dr. Anton Korošec pa je obenem na važnem mestu prehodne dobe znal ustvariti s svojo svobodoljubno politiko nasproti hrvatskemu narodu ozračje, ki je bilo nujno potrebno za veliko delo sprave.

In tako se je naposled dosegel sporazum, ki po idejnih smernicah in praktičnem prizadevanju našega voditelja pomeni sporazum med vsemi in za vse ter je v tem smislu v istočasni uredbi določil, da, kar so dobili Hrvati, pristojajo tudi Slovencem. Na tej postavljeni podlagi je zdaj vlada odredila vse potrebno, da se čim prej mogoče da oblika tudi slovenski banovini. Prizadevanja slovenskega naroda, ki segajo daleč nazaj v njegovo zgodovino, se bližajo uresničenju, borba slovenskih zastopnikov za uveljavljanje narodnih pravic se z uspehom končava in naša država se bo mogla naslanjati na najtrdnjejši in neporušni stebel narodnega zupanja, zadovoljnosti in brezpogojne vdanoosti, kajti pri vsem tem prizadevanju za lastne pravice je vsem vrhovni cilj ta, da se v času velike preizkušnje okrepri država, naš skupni dom, brez katerega ni narodove svobode in brez katerega bi vse narodove pravice bile zidane na pesek, ki bi ga odplavila prva plima razburkanega morja.

S tem se je slovenski narod v resnici izkazal kot državotvoren narod, kar mu je bil brutalni cinizem strankarske politike bivših prepotentnih diktatorjev odrekal. Znali smo voditi lojalno borbo za to, kar nam po pravici gre, da bi se moglo naše ljudstvo po svojih potrebah in želji po vsestranskem napredku svobodno razvijati, obenem pa smo vsigdar imeli pred očmi dejstvo, da delamo s tem za državo, za ves jugoslovanski živelj s ta dinastijo, v kateri je naša vzajemnost simbolizirana in v ljubezni do nje najtrdnjeje, vzvišeno nad vsemi strankarskimi razprtijami, zajamčena. Kar bomo Slovenci dosegli, to bo dosegla tudi država: da je v priznanju in uresničenju tega, kar je našemu narodu drago in sveto, tudi naša država še globlje zasidrana v narodovi duši.

Poziv papeža, naj bi se poiskala pot k miru, preden vojni požar ne zajame vsega sveta

Prizanašajte nedolžnemu prebivalstvu!

Castelgandolfo, 15. septembra. Ob sprejemu novega belgijskega poslanika je sveti oče papež Pij XII. imel naslednji govor:

Vaša naloga, g. poslanik, se pričenja v uri tragične napetosti, ki napolnjuje naše srce z globoko žalostjo. To, kar je iz časa zadnje svetovne vojne bilo strah in groza narodov, je vnovič postalo dejstvo, dejstvo katastrofe, kateri ni videti ne konca ne kraja. Zdaj, ko ta vojna že močno stresa tla Evrope in že ogroža katoliški narod, kakor je vaš, ne more noben še tako oster človeški um preračunati, kakšno strahovito možnost pogube in razaranja nosi v sebi, niti po kolikem prostoru se bo razširila in kakšne zaplete bo še utegnila roditi.

Vi se spominjate, kako zelo se je prizadeval vaš kralj do zadnjega trenutka, da bi rešil ogroženi mir in prihranil evropskim narodom najhujše nesreče. In kdo je bolj goreče želel in se dejansko trudil, da bi podprl te plemenite poizkuse, kakor skupni oče vsega krščanstva? Postavljeni po dolžnosti našega apostolskega poslanstva nad vse posamezne spore in v očetovski skrbni za splošni blagor vseh narodov, vidimo z največjo bolečino v srcu, kako se dan za dnem bolj bliža poguba, ki je nujna posledica tega, če se zapusti načelo medsebojnega sporazumevanja in pogajanj in če namesto tega zagrabimo za orožje.

Nofemo tajiti, da so nas že od prvega dne našega papeževanja nasledovale slutnje te velike nesreče. In v predzadnjem hipu, preden so izbruhnile sovražnosti, nismo opustili ničesar, da bodisi z molitvami in javnimi opomini, bodisi z

zavpnimi in opetovanimi ter konkretnimi koraki predočimo merodajnim činiteljem vso resnost in nevarnost ter grozo bodočih dogodkov, da bi jih pregovorili k lojalnim in miroljubnim pogajanjem na edino trdni in trajni podlagi pravice in ljubezni — na podlagi tiste pravice, ki je pravična slabotnemu prav tako, kakor močnejšemu, in na podlagi tiste ljubezni, ki se ne da voditi od sebičnosti, tako da ohranitev in obramba pravic enega ne pomeni zanikanja ali naravnost kršitve pravic drugega.

Zalibog danes grmenje topov, žum orožja, ki se je spopadlo, in nagel razvoj ter kopičenje sovražnih dejstev zaglušujejo vse druge glasove. Sovražnosti, ki so se v nekaterih sektorjih začele že z bliskovitimi uspehi, otežujejo prijateljem miru njihovo delo ter zapirajo pota k miru, ki večeraj še niso bila popolnoma zaprta, če bi bila na obeh straneh obstojala dobra volja.

Spričo takega žalostnega položaja moramo povzdigniti svoje molitve k Bogu, ki ima v svojih rokah ljudska srca, naj skrajša dneve izkušnje in odpre narodom, ki jim grozijo nepopisna zla, nova pota do miru, preden bi se sedanji požar izpremenil v splošno uničevanje in razdejanje. In ker, čeprav smo nevredni, nadomestujemo na zemlji tistega, ki je knez miru in ker čutimo, da nas podpirajo molitve vernikov in da so z nami nešteti ljudje

dobre volje, ne bomo opustili niti enega trenutka v pazljivem motrenju dogodkov, da zagrabimo prvo priliko, ki bi se nam nudila, da bi pripravili tako razburljene in razprte narode do miru, ki bi bil časten za vse in v soglasju s človeško in krščansko vestjo — do miru, ki bo ščitil življenjske pravice vsakogar.

Dokler pa to ne bo mogoče, se bomo prizadevali, da vsaj zdravimo že prizadete rane. Zato se radi spominjamo nekaterih izjav, s katerimi so vojskujoče se države v začetku te vojne javno potrdile svojo voljo, da v svojih sovražnih dejstvih varujejo postavne človečnosti in se držijo tozadevnih mednarodnih dogovorov.

Zato upamo, da se sovražna dejanja ne bodo raztezala na nedolžno civilno prebivalstvo, da se bo v zasedenih krajih spoštovalo življenje, svojina, čast in verska čustva prebivalcev, da bodo z vojnimi ujetniki ravnali človeško, da bodo mogli brez ovir sprejemati tolažila svete vere in da se nobena vojskujoča stranka ne bo posluževala strupenih plinov.

Prepričani smo, da bo naš poziv k miru v Kristusu, k pravici in ljubezni v mednarodnih odnošajih našel odziva v narodu, ki je dal Cerkvi obdovanje vredne junake krščanske ljubezni, in da bo ta naš poziv vedno našel odmeva v plemenitih sreih, ki so pripravljena za pomoč in za žrtve v službi trpečih.

Položaj na bojišču

Položaj na poljskem bojišču povzroča resne skrbi. To skrb je povzročila vest, da je bila poljska vlada zaradi naglega prodiranja motoriziranih nemških armad na jugu, kakor tudi zaradi prodiranja najsevernejše nemške armade proti Brest Litovsku prisiljena, da se iz mesta Kremenca (Krzymeniec, 60 km od ruske meje) preseli po železniški progi, ki vodi od tu južno preko Tarnopola na romunsko mejo, čisto na jug. To zaradi tega, da bi se v primeru potrebe ne bilo treba poljski vladi preseliti na tla Sovjetske Rusije, ki je Poljski zelo neprijazna.

Na bojišču samem Nemci z vseh strani pritiskajo na Varšavo, ki je zopet bolj ogrožena zaradi tega, ker so Nemci že pred Brest-Litovskim, kjer so se polastili zunanjih utrd, dočim se notranje še drže. Povsod se Poljaki branijo z nepopisnim junaštvom, ki bo zapisalo eno najlepših strani poljske zgodovine, in posebno hrabro se bije poljska armada, ki se je iz Poznanja umaknila na Kutno in še vedno nuja Nemcem najhujši odpor. Glede Lodza trdi nemško glavno poveljstvo, da ga Poljaki niso zasedli, dočim poljska poročila slej ko prej vzdržujejo, da je v poljskih rokah. V Parizu in Londonu pravijo, da bo deževje nemško prodiranje ustavilo in beležijo z velikim zadoščenjem, da so Poljaki odbili prvi naskok Nemcev na Lvov. Če bi se Nemci Lvova polastili, bi bila kmalu odrezana zadnja pot umika poljski vladi v Romunijo. Bitka med nemško in poljsko glavno silo ob Narevu in Visli se še ni začela in tudi vprašanje Varšave, ki se brani z levjim pogumom, je še odprto.

Zadnja nemška poročila pravijo, da so Nemci že zasedli Lvov in Lublin, kar pa poljska zanikuje. Zdi se pa, da je res, da so oddelki nemške južne armade že čisto blizu poljsko-romunske meje in da so se že umaknile v Romunijo politične in diplomatske osebnosti, kakor tudi zlati zaklad poljske državne banke.

Na zapadnem bojišču so Francozi začeli uspešno ofenzivo v najzahodnejšem delu francoske fronte ob luksemburški meji in zavzeli postajo Perl ob reki Moselli tik Siegfriedove črte. Nemško topništvo močno odgovarja francoskemu. Kako daleč se bo razvila močna ofenziva francoskih čet, se bo videlo prihodnje dni.

Poljsko vojno poročilo:

Pri Lublinu in Lvovu so borbe še v teku - Naskok na Lvov smo odbili - Povsod se Poljaki hrabro branijo

London, 15. septembra. Vestí iz poljskega vira zavračajo nemška vojna poročila in poljsko vrhovno poveljstvo poroča, da je bitka okoli Lublina še v teku, da torej Lublin in Lvov še nista zavzeta, pač pa so nemške čete prodrle 60 km južno od Lvova. Poljsko vrhovno poveljstvo poudarja tudi, da nemške čete na vsak način skušajo preprečiti, da bi se poljski oddelki lahko razvili v ravni črti od severa proti jugu. Zato številni nemški motorizirani oddelki hitro prodirajo v vseh smereh, da bi prisilili Poljake zopet na borbo na dolgi, zelo raztegnjeni fronti.

Varšava, 15. sept. AA. Havas. Pat poroča iz Lvova: Včeraj je sovražna težka topništvo bombardiralo Lvov. Sovražnik je napadel v smeri proti Lvovu, toda Poljaki so napad odbili. Nemci so pustili na bojišču 10 tankov, 1 oklopni avto in 11 motornih koles. Poljsko topništvo je zabilo več nemških letal, koliko, še ni znano.

Varšava, 15. sept. c. Pat poroča, da so Poljaki ujeli do sedaj 13.000 Nemcev in zabilo 280 nemških letal. Okoli Varšave in na vsej poznanski fronti lije sedaj silno jesensko deževje, ki že več dni ne mara odnehati. Lepo vreme je samo še na jugu ob vsej Slovaški in v vsej Galiciji in je to tudi razlog, da tam nemški oddelki tako hitro prodirajo. Gdinja, 15. sept. AA. Stefani. Mesto je pretrpelo od bombardiranja precejšnjo škodo. Vse

moške med 16. in 50. leti pošiljajo v koncentracijska taborišča, ker menijo, da so bili večinoma vojaki, ki pa so odvrgli orožje in slekli uniforme. Računajo tudi, da se bodo v kratkem predali poljski oddelki, ki se zbirajo na bližnjih hribih in od časa do časa s topovi streljajo na mesto in okolico.

Pariz, 15. septembra. Na vzhodni fronti se iz poročil, ki so prispela v Pariz o operacijah več-

Nemško vojno poročilo:

Napredovali do Lublina in Lvova - Obkolili Brest Litovsk - Prodrli do Snjalina na romunski meji

Berlin, 15. sept. AA. DNB: Vrhovno vojno poveljstvo sporoča: 14. septembra je južna skupina nemške vzhodne vojske že napredovala proti Lublinu in Lvovu. Poljske čete, ki so obkoljene pri Kutnu in katere so zelo močne, dajejo ogrožen odpor. Te čete so večeraj ponovno poskušale, da bi se prebile v smeri proti jugovzhodu. Vsi napadi pa so ostali brez uspeha. Vzhodno od Visle se približujejo nemške čete s severa varšavskemu predmestju Praga in tam so bili preprečeni vsi poskusi poljskih čet, da

se prebijajo skozi naše črte. Nemške čete, ki so bile poslana proti Brest-Litovsku, so prodrle v utrjen pas ter so del utrd vrgle v zrak. Osrednje utrdbe so še vedno v rokah sovražnika. Mesto Gdinja se nahaja v naših rokah. Pomorske sile so se udeležile borb za Gdjinjo in na polotoku Hela ter so pospešile vhod v južno pristanišče Gdjinje. Nemške letalske sile so izvršile v teku večerajnjega dne kljub slabemu vremenu

(Nadaljevanje na 2. strani)

rajšnjega dne vidi, da se je položaj poljske vojske v centru popravil. Poljskim oddelkom na Pomorjanskem in v Poznanju, o katerih so nemška poročila že sporočala, da so jih odrgali druge od drugih in obkolili, se je ne samo posrečilo združiti se, temveč so celo prešli v ofenzivo in si utrli pot do jedra poljske armade, ki še zmerom drži črto Bug-Visla. Ta poljska vojska, ki je prodirala z zahoda proti vzhodu ob železniški progi Poznanj-Kutno-Sohačev, južno od Visle, je spremenila fronto in krepko udarila v bok nemške kolone, ki so ogrožale Varšavo. Ta energična reakcija poljske vojske, je imela za posledico osvoboditev Lodza, važnega industrijskega mesta, ki šteje več ko pol milijona ljudi. Manj ugoden je položaj na zahodni fronti. Na severu Buga nadaljujejo Nemci obkoljevalni manever proti Brestu Litovskemu, na jugu je pa druga nemška armada prekorčila reko San in prodrla do Dnjestra ter naglo napadla Lvov, ki je po velikosti tretje mesto na Poljskem. Lvovska garnizija je pa napad nemških oddelkov, ki so ga v glavnem vodili oklopni avtomobili, odbila.

Poljska vlada se je preselila na romunsko mejo

Bukarešta, 15. sept. t. Pred enim tednom se je poljska vlada preselila v Krzymeniec, ki je nekako 60 km oddaljen od ruske meje blizu Brodyja, ki je bil svoj čas meja med avstrijsko Galicijo in carsko Rusijo. Tjaka se je bil preselil tudi ves diplomatski zbor. 12. t. m. pa so začela nemška letala silno bombardirati to mesto, vrh tega pa so prišle vesti iz Lvova, da nameravajo Nemci po zavzetju tega mesta pretrgati obe železniški progi, ki vodita s Poljske na romunsko mejo. Zato se je sedaj preselila poljska vlada v Zalesčiki na Dnjestru tik ob romunski meji. Če bi ne bilo mogoče Nemcev pri Lvovu ustaviti, se bo poljska vlada morala preseliti v Romunijo samo. Poročila iz Londona pravijo celo, da so se diplomati, akreditirani pri poljski vladi, že preselili v Černovice v Romunijo.

Romunska vlada je že dovolila poljski vladi, kakor tudi drugim ubeženecem pravico azila, je pa izjavila, da poljska vlada ne bo smela vršiti na romunskih tleh nobene politične delavnosti.

Bukarešta, 15. sept. c. S poljske meje so semkaj dopotovale žena markala Ridz-Smyglija, žena predsednika republike Moscickoga in žena zunanjega ministra Becka s hčerko.

Izjava madžarskega zunanjega ministra Czakyja

Madžarska želi urediti odnose z Romunijo
v hitrejšem tempu kakor doslej
Odnosaji z Jugoslavijo so zelo prijateljski

Budimpešta, 15. sept. AA. Madžarski zunanji minister grof Czaky je poročal parlamentarnemu odboru za zunanje zadeve o madžarski zunanji politiki.

Naglašal je, da Madžarska globoko obžaluje, da se je uresničilo prerokovanje grofa Aponnyja iz leta 1920, ko je v Parizu dejal, da se bodo posledice verskega miru vsekakor maščevale. Mi Madžari, je nadaljeval Czaky, smo leta in leta upali, da se bodo vsa vprašanja rešila na mirnem način. Mnogo smo pretrpeli samo zaradi tega, da ne čujemo ponovno grmenja topov, kajti naša generacija ima za seboj mnogo trpljenja. Toda kaj naj naredi madžarska vlada, glede spopada, ki je nastal na njenih mejah?

Ona lahko napravi samo to, da ostane dosledna svoji dosedajni politiki ter da ostane zvesta svojim tradicionalnim prijateljem, upoštevajoč čast države, ki stoji na prvem mestu.

Zato tako postavljenim moralnim branikom je madžarska vojska pripravljena braniti svoj narod, zvesta politiki ohranitve etničnih pogojev. Kar se tiče madžarsko-romunskih odnosov, je nadaljeval Czaky, je treba, da se za rešitev spornih vprašanj ustvari ugodno ozračje, in to v hitrejšem tempu, kakor doslej. Madžarska vlada ni ničesar opustila, kar bi koristilo izboljšanju odnosov med obema državama.

Glede odnosov z Jugoslavijo, so razmere mnogo lažje ter obstoja volja, da se vsa sporna vprašanja rešijo s naklonjenostjo, ki že obstoja med Madžarsko in Jugoslavijo.

Nato je grof Czaky dejal, da je potrebno naglasiti tople besede, ki jih je izrekel bolgarski kralj Boris glede odnosov med Madžarsko in Bolgarijo.

Japonska želi vojsko na Kitajskem končati

Tokio, 15. sept. c. Japonska vlada je objavila te dni izjavo, v kateri pravi, da želi zaradi svetovnega mednarodnega položaja čimprej končati vojno na Kitajskem.

Japonska želi zaključiti vojno na Kitajskem, ker ne želi, da bi tuje sile mogle posegati v njene odnose s sosednimi državami, ki so v svetovni položaj tako zapletene. Japonska vlada želi izpolniti svoje tesno sodelovanje z Mandžurijo, prav tako pa želi s Kitajsko svoje odnose postaviti na druge temelje. Zato japonska vlada odobrava, da se je na Srednjem Kitajskem ustanovila posebna vlada. Z njo hoče japonska vlada ugotoviti način, kako končati spor s Kitajsko.

Vlada spremlja razvoj položaja v Evropi tako, da hoče dvigniti tisto industrijo, ki dela za narodno obrambo. Prav tako hoče dvigniti trgovino z inozemstvom. Prav tako pa bo vlada še izpolnila vse tiste odredbe, ki so potrebne za slučaj mobilizacije.

Rusija se hoče z Japonsko pomiriti

Tokio, 15. sept. AA. DNB: List »Simbun« je zvedel iz dobro poučenega vira, da je pri sedanjih razgovorih v Kremlju prišlo do sporazuma o novi rusko-japonski politiki. Na podlagi tega sporazuma bo sredi prihodnjega meseca imenovan novi sovjetski veleposlanik v Tokiu. Prav tako se bodo izpolnili tudi nekatera mesta konzulov.

Podmorska vojna

London, 15. sept. b. Danes je bila na Oceanu torpedirana angleška ladja »Kirby« (4900 ton). Posadka je rešena.

Drobne novice

Stockholm, 15. sept. AA. Stefani. V Stockholmu je bil v tovarni orožja sestavljen protiletalski top kalibra 40 mm, ki izstreli 140 strelcev na minuto. Izstrelki dosežejo višino 5000 m in so opremljeni s posebnim svetlobnim učinkom, da s tem pokažejo uspeh projektila.

Varšava, 15. septembra. c. Med bombardiranjem nemških letal, ki so danes večkrat priletela nad Varšavo, je bilo hudo poškodovano tudi povelje apostolske nunciature.

Krzmjenec, 15. septembra. AA. (Havas.) Veleposlanika Italije in Združenih držav ter španski poslanik na Poljskem so zapustili Krzmjenec ter prispeli na poljsko-romunsko mejo. Izjavili so vsi, da so poljske oblasti obranile popolno hladnokrvnost in mirnost. Eden izmed italijanskih diplomatov je izjavil, da se bodo po njegovem mnenju Poljaki branili in da bodo storili vse, kar jim je mogoče za obrambo svoje zemlje. Nato je pristavil, da se po vseh znakih sodeč, poljske čete sedaj utrjuje v svojih postojankah.

Berlin, 15. septembra. c. Nemški listi objavljajo obširna spominska poročila o smrti Hitlerjevega adjutanta Basse, ki je odšel s Hitlerjem na fronto in je vodil njegovo osebno stražo. Listi nič ne povedo o vzroku te nenadne smrti in zato krojijo o njegovi nenadni smrti najbolj različne govorice.

Zoper centralizacijo v Zagrebu

Zagrebaški »Obzorje« in za njim drugi hrvatski listi pišejo: »Ker je banovina Hrvatska nastala s spojitvijo savske in primorske banovine, nastaja vprašanje, kaj bo s primorsko banovino. Po tej uredbi bo primorski ban izginil, banska uprava v Splitu pa ostane kot izpostava banske oblasti v Zagrebu. Hrvati so se 20 let bojevali zoper centralizacijo, zato je razumljivo, da zdaj ne bodo izvajali v Zagrebu centralizacije... Temeljna naloga daje hrvatskemu banu oblast, da z naredbo izvede podrobno organizacijo banske uprave do tistega časa, dokler se ne snide hrvatski sabor. Ta bo potem končno sklepal o notranjem ustroju banovine, nakar bo še le nastalo vprašanje, ali se uvedejo županije ali pa se obdrži sedanji sistem. Dokler pa se ne snide hrvatski sabor in dokler se vsi določeni posli ne prenesejo v kompetenco banovine, ostaja oblast v rokah hrvatskega bana za vse področje in vse območje, ki je odrejeno banovini.«

Tombola Rdečega križa v Ljubljani je preložena na 15. oktober 1939

Obzirno in neslišno

ZA SIGURNO IN DOBRO HOJO, SAMO

Šiba božja

Ze izvemo o grozodejstvih, o bombardiranju nedolžnega prebivalstva, o obupnem jok žena in stokanju otrok, o uničevanju krajev, kjer je še večeraj kipele bujno življenje in pridno delo za človeški napredek, in kakor vedno, trpijo največ tisti, ki niso ničesar zaskrbeli. Pa drugače tudi ne more biti. Vojska pač rodi to, kar je sejalo sovraštvo, katerega posledica je. Preden začne divjati vojna, jo pripravlja diplomacija in propaganda ter vsi, ki imajo od nje dobiček in zaradi katerih je prav za prav izbruhnila, s razpihovanjem najgrših sumničenj, najnižjih strasti in cele gore laži. Preden začnejo delovati težko topništvo, letalske bombe, strupeni plini in plamenometi, so politični propagatorji vojne že izbruhali ogromne plamene ognja živalskih instinktov, ki uničujejo pamet, srce in ljubezen. Kako naj se potem omeji vojna in kako naj se počloveči, če pa je sad tolikega nečloveškega sovraštva? Kdo bo ustavil reko, ki dere, gnana od nešteti hudournikov, ki se vanje zlija ogromna količina vode iz atmosfere? In če kdo proti temu protestira in piše in se zgraža ter poziva k bolj človeškim metodam, ta je pač vpiljoč v peklenem šumu, v katerem ga nihče ne sliši in slišati noče. In papir, na katerem je napisan protest proti takemu barbarstvu, je dejansko vreden toliko, kakor predpis za pešce in vozove na mostu, katerega je že podrla povodnja.

Znak najhujšega propada omike pa je, če razni filozofi in politiki sodobno vojsko še povzdigujejo, češ, da pomeni podvig najboljših sil naroda, da pomeni očistitveno in heroično pesem močnega življenja... Toda dejstva so pokazala, da je pravilno gledanje krščanstva, ki v njej vidi tako zlo in kazen, kakor so potres, glad in kuga. Saj smo videli in vidimo in bomo še huje izkusili, da vojna človeški napredek zavira, če ga ne bo sploh popolnoma ustavila, da izsuši vse vire medsebojne ljubezni, zaupanja in vzajemnosti narodov in da ne obožuje, ampak osiromaši in bo osiromašila človeštvo do zadnjega ter imela za posledico še huji vihar, ki se bo dvignil iz ponižanih in užaljenih človeških duš.

Le eden je, ki ve, zakaj je prišla ta kazen in tako strašna kazen.

Osservatore Romano

Kaj menijo francoski listi

Pariz, 15. septembra. AA. Havas: Listi se bavijo z vojnimi operacijami na francoško-nemški meji in soglasno poudarjajo, da se vodijo na tem bojišču boji modro in metodično. Na polji bojišču je položaj zaradi različnih vesti, ki prihajajo oem, nejasen. Operacije, ki so jih Francozi izvršili v zadnjih dneh v pokrajini severovzhodno od Saarbrückna, so zagotovile osvojevo ozemlje, na katerem so se vodile borbe od začetka nemških ofenziv, ki so bile javljene v sporočilu dne 10. sept. zvečer. Poleg tega smo napredovali tudi naprej. Ponoči smo popravili na nekaterih mestih našo prvo črto, pa čeprav je sovražnik ostro odgovorjal zlasti s topniškim ognjem.

Pač pa listi ne omalovažujejo nevarnosti, v katerih se nahaja Poljska vključ junaštvo, ki ga je pokazala v bojih z nadmočno nemško silo. Okrog Varšave se vodi ogorčena borba z nemškimi motoriziranimi oddelki, katere bi se mogla ugodno razvijati, če bi padel dež še naprej tako, kakor je začel. Listi se dalje bavijo tudi s sklicanjem ameriškega kongresa za 21. september, mesto za oktober, kakor so bili računali, ter upajo, da bo nevarnostnemu zakonu dodano dopolnilo, ki bo ugodno za demokracije. Listi pozdravljajo člane nove vlade, čeprav kažejo nekatere rezerve glede politične sestave kabine.

Ko se bavi z borbami na zahodni fronti, pravi »Petit Parisien«: Na našem bojišču so čete predvečernjimi učvrtile postojanke, ki so jih prej zavzele. Večera so spet napredovale. Ze 36 ur sovražno topništvo močno odgovarja, kakor da nemško poveljstvo računa na obsežnejše akcije z naše strani. Ko piše o položaju na Poljskem, pravi list, da bi se Poljaki ugetnili znati med dvema ognjema, toda v varšavski pokrajini so oblasti organizirale odpor, ker že od začetka sovražnosti drže tam veliko število divizij.

Ko se bavi z blokado, pravi »Figaro«: Ker se tiče obtožb na angleški račun, češ da hoče ona izgladovati žene, otroke in starce, je jasno, da te obtožbe presegajo vse meje.

Hrvatsko časopisje se pritožuje

Ko je bila ustanovljena banovina Hrvatska, je vsa hrvatska javnost pričakovala, da bodo kompetence takoj prenesene na novo banovino. Takoj je bil imenovan hrvatski ban in delo se je pričelo. Razumljivo pa je, da je prenos kompetenc precej zapletena stvar, ki vzame mnogo časa. Razumljivo pa je tudi, da bi hrvatska javnost rada videla, da bi se ta zadeva čim prej rešila, da bi banovina mogla začeti s svojim delom. V informacijo prinašamo izvečke iz dveh hrvatskih dnevnikov, iz katerih je razvidno, kako Hrvati sodijo.

»Hrvatski Dnevnik« na pr. prinaša uvodni članek, kjer med drugim tako pravi: »Mi imamo danes v resnici le priznanje svojih pravic, nimamo pa še možnosti, da bi te svoje priznane pravice izvrševali. Sicer res ne poudenjamo priznanja teh pravic, vendar od samega priznanja ne moremo živeti. Narod zahteva stvarne uresničitve ter pričakuje sadov sporazuma. Toda teh sadov ni in jih v dovoljni meri tudi ne bo, dokler se najprej dogovorjena kompetenca ne prenese na bansko oblast. Zaradi tega je predsednik dr. Maček že potrebno ukrenil, da se čim prej začne prenos teh kompetenc. Ko je to storil, je delal ne le v skladu z besedo in duhom sporazuma in uredb, marveč tudi v skladu z zahtevami vsega hrvatskega naroda. Hrvatski narodni poslanci, ki so vsak dan v živi zvezi z ljudstvom, najbolj vedo, česa je ljudstvu treba in kaj zahteva. Oni so tolmači ljudskih zahtev. Toda, dokler na bansko oblast ne bo prenesen njen delokrog, v Zagrebu ni mogoče dovolj storiti, da se vse te potrebe zadovoljijo. Sicer uvidevamo, da ta prenos ni bil mogoč v 24 urah, toda v kratkem bodo minile že trije tedni od sporazuma, in v tem času bi bilo mogoče že marsikaj pripraviti za prenos. Zato hrvatska javnost pričakuje, da ne bo več dolgo čakala in da bo banovina Hrvatska mogla kmalu delovati. Ko se to zgodi, bo šele mogoče v praksi občutiti vrednost doseženega delnega sporazuma. Da bodo zastopniki hrvatskega naroda v osrednji vladi v tem smislu odločno delali, za to nam jamči prisotnost predsednika dr. Mačka v vladi, ki se je za vstop v vlado odločil prav zaradi tega, da nadzoruje in pospešuje izvedbo sporazuma.« — Tako »Hrvatski Dnevnik«, ki je uradno glasilo HSS.

Precej ostreje piše »Obzorje«, ki med drugim navaja: »Zaradi vsega tega je tako počasna izvedba uredbe o banovini Hrvatski, kakor tudi slovesno priznane enakopravnosti Hrvatov, Srbov in Slovencev. Ena posledica tega stanja je, da ban banovine Hrvatske ne more razviti tiste delavnosti, katero želi in ki jo hrvatska javnost pričakuje, ker je neobhodna potreba, da bi bil že presekane hegemonistični sistem. Z ozirom na razpoloženje hrvatskega naroda in na 20-letne skušnje v tem oziiru je docela opravičeno, da vodstvo HSS urgira, da bi se uredba o banovini Hrvatski čim prej izvedla ter tako uvedla tudi enakopravnost v skupnih zadevah. Ne smemo pozabiti, da je hrvatski narod teh 20 let silno trpel ter da je bil vedno stiskani in varan. Vodstvo HSS je podpisalo sporazum v silno važnem in občutljivem času ter je sam dr. Maček stopil v vlado g. Cvetkovića. To ponašanje vodstva HSS so pozdravili predstavniki vseh srbskih strank, ki so

trdili, da je s tem politično zastopstvo Hrvatov dokazalo, da hoče to državno skupnost in sodelovanje s Srbi. Toda Stojadinovičev in drugi prikriti hegemonisti se zelo molijo, ako mislijo, da bi se zdaj, ko so zastopniki HSS ali v vlado, mogla zavlačevati ali celo izigravati izvedba o banovini Hrvatski in o enakopravnosti Hrvatov, Hrbov in Slovencev v skupnih zadevah. Dobro vemo, da hegemonisti šepetajo, češ da je bil sporazum podpisan le zaradi splošnih dogodkov ter da je to taktika, ki pojde tako dolgo, dokler se položaj ne bo docela razbistril. Toda ti računni hegemonistov so zgrešeni, kakor je bila zgrešena vsa njihova dosedanja politika. Hegemonisti tudi pozabljajo, da bi dr. Maček in tovariši ne ostali v vladi niti en trenutek več, če bi se prepričali, da vlada ne izvršuje iskreno svoje glavne naloge, ki je izvedba sporazuma, izvedba uredbe o banovini Hrvatski in načelu enakopravnosti Hrvatov, Srbov in Slovencev v skupnih zadevah. Najupešnejše je demantirati zgrešene račune hegemonistov, če se brez odloga prenese na bana banovine Hrvatske ves delokrog oblasti, ki mu pripada. Treba je pomisliti, da bi bile nedogledne posledice, ko bi se hrvatski narod prepričal, da hegemonistične tendence niso končno odstranjene iz državne politike. Zato je potrebno, da ban banovine Hrvatske brez odlašanja dobi svoj delokrog.« — Tako torej piše »Obzorje«.

Amerika pred važno odločitvijo

Ali ostane USA popolnoma nevtralna — ali pa bo pomagala zapadnim demokracijam

Washington, 15. sept. AA. Havas. Izredno zasedanje kongresa, ki se začne 21. septembra, bo imelo, kakor sodijo, iste posledice kakor pred 20 leti takratno zasedanje kongresa, ki je preprečilo, da bi USA stopile v Društvo narodov. Edino vprašanje, ki bo na dnevnem redu, bo vprašanje revizije nevtralnostnega zakona, zlasti ukinitve klavzule o pošiljanju orožja vojujočim strankam. To je edina stvar, ki jo hoče izvesti ameriška vlada in za katero se bo razvil boj. Toda naj bo to vprašanje še tako važno, je vendarle manj pomembno od pomena, ki ga bo imelo za svet končno glasovanje. Vsa ameriška javnost se zaveda, da bodo zakonodajci prav v kratkem določili splošno orietacijo zunanje politike USA tako za sedanost, kakor tudi za bodočnost.

Gre za to, ali se USA želi vrniti k tradicionalistični politiki, ali bo pa uspelo prizadevanje Roosevelta, ki se trudi že več let, da bi svoji državi izvojeval mednarodno vlogo. S tega vidika je treba gledati ohranitev ali pa črtanje prepovedi izvoza orožja, ki bo rodilo veliko debato, v kateri bo Roosevelt kot narodni prvak tvegal svoj prestiž, ameriški narod pa svojo bodočnost. Vsi komentariji naglašajo, da bo to zasedanje kongresa velikanskega pomena za razvoj dogodkov v Evropi in da se vsi Američani zavedajo, da je stvar sicer popolnoma njihova notranja zadeva, pri tem pa vendarle ne gre pozabiti, da bodo debate v kongresu imele

velik psihološki učinek na neposredni potek vojne.

Cudili so se Rooseveltu, da je po 10 dnevnem obnavljanju sklenil sklicati kongres na izredno zasedanje, in sicer mnogo prej, kakor so prvotno mislili. Po sodbi dobro informiranih krogov je Roosevelt to sklenil v glavnem iz tehle razlogov: Najprej se je posvetoval s političnimi voditelji in dobil vtis, da se lahko zanesa, da bo dobil veliko večino v reprezentančni zbornici in zadostno večino v senatu. Dalje Roosevelt noče dati preveč časa izolacionistom, da bi razvili svojo kampanjo. Nato igra vlogo moment postritve podmorske vojne in torpediranje »Athenie«, iz česar je treba sklepati, da se bodo rodili še drugi težki incidenti, ki bodo ogrožili nevtralnost USA. Naposled Roosevelt misli, da je javno mnenje zadosti poučeno o problemu samem in da je potrebna nagla odločitev. Toda Roosevelt se ne vdaja nobeni iluziji glede ostrogi debate o tem problemu, vendar so v Beli hiši optimisti glede končnega rezultata.

Stockholm, 15. septembra. c. Švedska vlada je bila s trgovinsko pogodbo obvezana izvažati letno 10 milijonov ton železne rude v Nemčijo. Sedaj pa je švedska vlada obvestila nemško vlado, da bo zaradi angleške blokade mogla prepešati v Nemčijo največ pet milijonov ton železne rude.

Pariz, 15. septembra. c. Bivši avstrijski podkanceler in princ Stahrenberg in voditelj Heimwehra je živel zadnja leta v južni Franciji. Danes se je prijavil v francosko vojsko in sporočil francoski vladi željo, da bi v Franciji organiziral avstrijsko vojsko iz beguncev, ki žive v Franciji.

Zemunska vremenska napoved: Oblačno vreme bo prevladovalo v vsej kraljevini. Tu pa tam bo dež. Toplota se bo znižala v severnih krajih. V ostalih delih države pa ne bo bistvene spremembe.

Zagrebaška vremenska napoved: Oblačno v vsej državi. Deževno. V severnih krajih bo temperatura padla.

Drobne novice

Koledar

Sobota, 16. septembra: Kornelij, papež; Ljudmila, vdova.

Nedelja, 17. septembra: 16. pobinkoština nedelja, Lambert, škof; Františkove rane.

Izseljenski duhovnik Stanko Grims iz Francije javlja: Skupni potni list za izseljence iz Francije, ki so še v domovini, je v redu. Vsak, ki je prišel s svojo skupino v Jugoslavijo in se želi vrniti v Francijo, naj pri Putniku v Ljubljani, Tyrševa cesta 11, kupi pravilno: t. j. v soboto ali najkasneje v nedeljo dopoldne, 17. t. m., vozni listek Rakek-Vodane. Odbor v nedeljo, dne 17. septembra, s hrakovom ob 16. uri 52 minut iz Ljubljane gl. kolodvor. Naj vsak dobro premisli ali je boljše, da se vrne v Francijo ali ne. Podrobna navodila daje Rafaelova družba, Ljubljana, Tyrševa cesta 31-I. Telefon 40-41.

Duhovne vaje za duhovnike bodo od 18. do 22. septembra. Ker je še dovolj prostora, naj se udeleženci zglašajo čim prej na naslov: Vodstvo Doma duh. vaj, Zrinjskega 9. Začetek v ponedeljek ob 6 zvečer. Vodstvo.

Vpisovanje na ekonomsko-komercialno visoko šolo v Zagrebu. Redno vpisovanje v zimski semester šolskega leta 1939/40 na ekonomsko-komercialni visoki šoli v Zagrebu traja od 25. septembra do vključno 5. oktobra 1939. Pri vpisu mora vsak študent predložiti naslednje originalne dokumente: rojstni (krstni) list, spričevalo o višjem tečajnem izpitu na realni, realni gimnaziji oziroma končno spričevalo trgovaške ali pomorske-trgovaške akademije, pravstveno spričevalo (če je preteklo več kakor šest mesecev, odkar se je šolal), potrdilo davčnega urada o višini davkov (oče in mati) in štiri fotografije (velikost 6x9 cm).

Ordinacijske ure protituberkuloznih dispanzerjev v dravski banovini so v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 20, vsak dan od 16 do 19 (razen sobot), za otroke od 16 do pol 17, dijaki od pol 17 do 17, moški in ženske od 17 do pol 18. V Kranju, Stara cesta št. 21, Zdravstveni dom kralja Aleksandra Zednitičja, vsak ponedeljek in četrtek od 16 dalje do ca. 19. Na Jesenicah, bolnišnica krajevnih bratovskih skladnic, vsako sredo od 9.30 do 16. V Kamniku, Prešernova ul. št. 90, vsak torek in petek od 15 do 18. V Trbovljah, bolnišnica bratovskih skladnic, Loke št. 495, vsak četrtek od 8 do 12 in od 14 do 18. V Cerklji št. 37/II, vsak ponedeljek in četrtek od 14 do 16 (serijski pregledi za otroke izven ordinacijskih ur). V Novem mestu, banovinska ženska bolnišnica, Cesta dr. Defrančeskega, vsako soboto od 14 do 20. V Brezici št. 121, vsako sredo in petek od 14.30 do 16.30. V Celju, Gregoričeva ulica 4, Zdravstveni dom, vsak dan od 8 do 10. V Ptuj, Ljutomerska c. št. 26, v torek in četrtek od 13 dalje, ob sobotah od 9 do 11 dopoldne za preiskavo otrok in šolske mladine. V Murski Soboti, Kolodvorska ul. 7, banovinska bolnišnica, vsak četrtek od 10 do 14 (po potrebi tudi izven uradnih ur). V Pesjem pri Velenju, Pesje št. 28, Litijski grič, vsako sredo od 14 do 17. V Rogatecu, Rogatec št. 169, Zdravstveni dom, vsako sredo od 11 do 14. V Mariboru, Marijina ul. 13, vsak dan od 8 do 12 in od 16 do 18 (popoldne serijski pregledi). V Črni pri Prevaljah, enkrat tedensko. V Slovenjem Gradcu, Kraljeviča Andreja št. 17, vsak ponedeljek in petek od 14.30 do 17.30.

Jutri na žegnanje h Kovaču na Vikrče!

Brezplačen prevoz na belgrajski velesejem poslanega blaga. Vlada je dovolila brezplačen prevoz blaga vsem razstavljalcem, ki so poslali svoje blago na sedaj odpravljen belgrajski velesejem. Dokazati morajo, da so poslali blago iz kateregakoli kraja naše države v Belgrad v razstavljalne namene in ne kot prodajno blago.

Pilotska šola v Belgradu. Belgrajski aeroklub sprejema v jesenski tečaj pilotske šole erdnješolce-jadralce, stare od 18 do 23 let. Tečaj bo trajal tri mesece. Natančnejša pojasnila daje Aeroklub, Belgrad, Uzun Mirkova 4.

Strelna zanetila požar. V četrtek dopoldne ob 3 je nenadoma življenjski tečaj pilotske šole erdnješolce-jadralce, stare od 18 do 23 let. Tečaj bo trajal tri mesece. Natančnejša pojasnila daje Aeroklub, Belgrad, Uzun Mirkova 4.

„SOFRA“ pregledne kartoteke. Pisalni stroji, štampilje za signiranje. Signirna barva i. dr.

„SOFRA“ Maribor, Gregoričeva ul. 24

Požar v kinu v Murski Soboti. Kino Central v Murski Soboti, last g. Ditttricha, ki kmalu postal žrtve ognja, ki je izbruhnil v prvi popoldanski uri. Otroci, ki so bili tam v bližini, so opozorili domače, da se iz kina vali gost dim. Gasilci so bili v najkrajšem času na licu mesta. Ker ni v bližini dovolj vode, čeprav je kino v strniščni vrsti hiš v sredini mesta, je prišlo na pomoč škropilni avtomobil mestne občine. Motoriki prostovoljnih in Benkovih gasilcev sta takoj namerili močne curke vode na ogenj, ki je v dvorani razdeljal zavese, projekcijsko platno in druge gorljive predmete v spodnjem delu dvorane. Ogenj je bil kmalu pogasjen, sreča v nesreči pa je bila, da je izbruhnil podnevi in da so ga takoj opazili, drugače bi bila velika nevarnost za bližnje stavbe in Ditttrichovo trgovino. Kakor so ugotovili, je bil ogenj podtaknjen in je lastniku povzročil okrog 15.000 din škodo, ker mu je uničil tudi del tonske aparature z zvočnikom. Lastnik je za izsleditev požaralca določil nagrado.

Udarec s stolom po glavi je dobil posestnik Koloman Balek iz Neradnovca v Prekmurju, ko se ga je na veselici navlek. Bil je tako omamljen od zlate kapljice, da se zdi, ko leži v bolnišnici v Murski Soboti, ne ve, kdo ga je udaril.

Žrtve obranjanja sadja se množe. V bolnišnico v Mursko Soboti so pripeljali več ponesrečenec, ki so pri obranjanju sadja padli z drevesa in se obšutno poškodovali. Posestnik Franc Lucu iz Gornjih Petrovec v Prekmurju je pri padcu dobil hude poškodbe po glavi, banov. cestar Ludvik Kučan iz iste vasi pa si je zlomil roko. Podobna nesreča je doletela posestnikovo hčer Terezijo Ivanek iz Tršine in Jožeta Lukača iz Doklečevja. Tem žrtvam sta se pridružila še posestnik Janez Puhan iz Bukovnice, ki je padel s kolesa in si zlomil levo nogo in Deziderij Berden, posestnik v obmejnem Kobilju, ki je v mraku padel pod most na betonsko ploščo in dobil obšutne poškodbe.

Noge nosijo vse človeško telo, zato je to najvarnejši del telesa. Neguj jih s SANOPEDOM, da jih ohraniš zdrave. Glavna zaloga: drogerija Jančigaj, Ljubljana, Krekov trg.

Opozorjam Vas na priložnostni nakup pisalnih strojev Continental. Glej »Male oglase«!

Pri zaprtju, motnjah, v prebavi vzemite zjutraj, še na prazen želodec en kozarec naravnega »Franz Josefa« grenčice.

Vpisovanje v državno priznane enoletne trgovske učilišče »Christofor učni zavod« — s pravico javnosti — Ljubljana, Domobranska c. 15, se vrši do konca tega tedna, ker bo otvorjen še en oddelček. Prijave se sprejemajo vsak dan dopoldne in popoldne. Pojasnila in prospekti na razpolago. Zavod uživa odlične sloves po svojih učnih uspehih in prvotnem proforskem zboru. Vodilni in največji zavod te vrste v državi. — Lastno, moderno, novo šolsko poslopje. — Solnina smerna.

Občinski uslužbenec okraja Brežice so ustanovili »Okrajno sekcijo strokovnega združenja občinskih uslužbencev za okraj Brežice« in si postavili sledeči odbor: predsednik Grubiš Ivan, Brežice; blaginjak Perko Rajko, Sevnica; tajnik Bevk Rado, Velika Dolina; člani: Jenič Franc, Videm, in Juhkar Martin, Kapela, vsi tajniki omenjenih občin. Postavili so si nalogo: a) na vsakomesečnih sestankih reševati skupna vprašanja ter se s strokovnimi predavanji izobraževati v svoji stroki, obenem pa se med seboj tovariško povezati v borbi za svoje pravice; b) zasledovati cilje, da se vodi propaganda vse do časa, ko se bo v slehernem okraju dravske banovine ustanovila okrajna sekcija, in te povezati v skupno banovinsko organizacijo, tako da se sedaj obstoječe organizacije (južni in severni del) združijo; c) priboriti si v okviru možnosti pravice, ki nam po našem stanju, prirodi sami in prostem razumu pripadajo. Tovariši! Mi hočemo in moramo doseči svoje pravice, katerih pa ne moremo v imenu vseh terjati, dokler nimamo enotne organizacije za vso banovino, a te ne bomo imeli, dokler ne bomo imeli v slehernem okraju sekcije, ki bo delala in obujala v temu z delom preobremenjenem stanju zavest. Ponovno poudarjamo, da gre tu za naš obstoj in naše pravice in zato ne more in ne sme biti oklevanja in nobenih zadržkov, ker hiteti je treba, da nas usoda ne prehiti in ne najde neprimernosti. V slogi je moč!

Knjižnice Delavske zbornice

Knjižnica Delavske zbornice v Ljubljani je v letošnjem prvem polletju izposodila 29.576 knjig, od teh 14.554 slovenskih, 747 erbekih in hrvatskih, 13.976 nemških in 299 francoskih, angleških in drugih knjig. Na novo se je vpisalo 275 članov. (Vpisnina znaša samo 2 din.)

Knjižnica Delavske zbornice v Mariboru je v letem letu izposodila 17.846 knjig, od teh 8007 slovenskih, 612 erbekih in hrvatskih, 9090 nemških in 137 drugih knjig. Novih članov se je vpisalo 181.

Hlapca je podkupil, da je ubil njegovo ženo

Posestnik Anton Kotnik obsojen na dosmrtno robijo

Celje, 15. septembra. Pred velikim senatom okrožnega sodišča v Celju je bila danes dopoldne v veliki sodni dvorani razprava proti 30 letnemu posestniku Kotniku Antonu iz Kozjaka. Kotnik Anton bi moral pred sodišče že pred mesecem, ko se je zagovarjal pred istim senatom njegov 28 letni hlapec Šibane Alojz iz Spodnje Doliče pa je ležal v celjski bolnišnici, tako da se je zagovarjal zaradi umora Kotnikove žene Šibane, ki je 7. julija 1937 usmrtil Kotnikovo ženo za 200 din, s katerimi ga je podkupil njegov gospodar Kotnik, da je sunil usodnega dne njegovo s 13 m visokega gospodarskega poslopja na kup kamenja, kjer se je nesrečno ubila. Pred sodiščem je Šibane priznal grozno dejanje, priznal, da mu je gospodar dal 200 din. Sodišče je hlapca obsojilo na 20 let robije in na trajno izgubo častnih državljskih pravic. Šibane je jokal, ko so ga peljali v zapore in se kesal groznega dejanja.

Danes je prišel pred sodišče Kotnik Anton. 30 let mu je šele, toda njegov obraz je tako upadel in bled, da zgleda, da mu je že nad 60 let. Mirno je stopil pred veliki sodni dvor in zamišljeno poslušal težke besede državnega tožila, ki ga je obtožil, da je naklepoma in z obljubo nagrade zavedel in nasnoval svojega hlapca, da je storil grozen zločin nad njegovo ženo. Po prečitani obtožnici je zavrnil glavo pokonci in priznal svojo krivdo. Zašel je pri poudaritvi, kako mu je leta 1932 umrl njegov oče. Po njegovi smrti je polovico njegovega posestva prevzela njegova mati. Leta 1935 je prevzel Anton po materinem priporočanju očeto polovico, dve leti pozneje, ob poroki, pa še materino polovico posestva, ki meri 24 ha, vendar pa je tako zadolžen, da je moral prevzeti navzlic kmečki zaščiti še okrog 75.000 din dolgov. Ko se je v začetku leta 1937 poročil z Jeromel Františko, mu je ta prinesla 7000 din dote. Bila je čedna ženska in sta se s početka dobro razumela. Ker pa je žena začela mrziti njegovo mater Ivano, ki jima je kuhala in gosposinjila, se je mati umaknila kot prevzličarica v svojo kočjo, naka je njegova žena prevzela gosposinjstvo v svoje roke. Ker pa ni znala kuhati in mu je dajala napoj surovo hrano in napoj pečen kruh, sta se začela prepirati. V družini je

Obe knjižnici sta odprti vsak delavnik od 10 do 12 dopoldne in od 5 do 8 zvečer. Nabavljata si vedno nove dobre knjige, izposojnina knjig je zelo nizka. Brezposelni delavci in nameščenci imajo pa še 50% popusta. Poštno knjige se izposojajo na 4 tedne. Tudi na deželo se izposojajo knjige.

Delavci in nameščenci, ki so niste člani knjižnice, vpišite se v njo! Vsaka delavska in nameščenska družina naj bi bila vključena v svoji knjižnici, ki nudi s dobrimi knjigami najlepšo in najcenejšo zabavo in pouk.

Knjižnica Delavske zbornice v Celju bo začela poslovati to jesen, tako da bodo imela tri glavna naša mesta svoje delavske knjižnice, ki širijo pravo svetlo med najširše plasti našega delovnega ljudstva.

V šestih mesecih!

Poseben šestmesečni tečaj za stenografijo in strojepisje na Trgovskem učilišču Robida s pravico javnosti, Ljubljana, Trnovska ulica 15 se prične oktobra. — Vpisovanje in pojasnila v pisarni ravnateljstva Trnovska ulica 15.

Po državi

Smrt bivšega františkanskega provincijala. V Kreševu v Bosni je umrl p. dr. Daniel Ban, bivši provincijal bosansko-hercegovaške františkanske province. Dosegel je visoko starost 84 let. Pokojnik je bil zelo znana in spoštovana osebnost v bosanskih in hercegovaških krajih.

Razglednice s zemljevidom hrvatske banovine tiskajo v Zagrebu. Izdala jih bosta klub ABC in Seljaška sloga. Razglednice bodo tiskane v treh barvah in bodo lahko služile kot dopisnice ali pa tudi za oriento. Prodajali jih bodo po dva dinarja. Čisti dobiček je namenjen za poljanje nepismenosti in hrvatski banovini.

Ce se otroci igrajo s puško. V Starem Gracu pri Virovitici se je zaradi nepozornosti staršev pripetila huda nesreča. Štiriletni deček Ivan Aragovič je vzel v roke lovsko puško svojega očeta, ki je stala prislomljena v kotu sobe. Puška je bila nabita. Deček je seveda radovedno pritiskal na vsa mesta puške in tako pritisnil tudi na petelina. Počel je strel, ki je zadel 3 letnega Ivana Taša v desno ramo. Nesrečno dete so prepeljali v bolnišnico, kjer so mu odrezali desno roko, pa je kljub temu malo verjetno, da bo ostalo pri življenju.

Hudo neurje na Jadranu. Včeraj smo poročali o silnem neurju, ki je doletelo Sušak. Reko in njuno okolico ter povzročilo več milijonsko škodo. Neurje pa ni bilo omejeno samo na ta predel, nego je zajelo vse Hrvatsko in tudi dobršen kos Dalmatinskega Primorja. Po poročilu vremenske postaje na Sušaku je v Hrvatskem Primorju v zadnjih dveh dneh padlo 222 milimetrov padavin, to je dobra šestina povprečnih letnih padavin. Iz Splita in Šibenika poročajo, da je tudi tam divjalo hudo neurje. Ponekod je divjal vihar s hitrostjo nad 80 kilometrov na uro. Padlo je izredno mnogo dežja. Poškodovanih je bilo več telefonskih in brezžičnih prog. Škoda je precejšnja.

Zločin ljubosumne starke. V bolnišnici v Bjelovaru so v brezupnem stanju pripeljali 70 letnega posestnika Vinka Pekača iz Sušnjarev. Ko je zjutraj ležal še v postelji, ga je napadla njegova 72 letna žena Kata ter ga udarila s sekiro po glavi. Nato je pograbila še velik kuhinjski nož ter ga štirikrat ubodla v trebuh s tako silo, da so mu izstopila čreva. Tej nerazumljivi družinski tragediji, ki se je dogodila po 53 letih

Ljubljana, 16. septembra

Radio Ljubljana

Sobota, 16. sept.: 12 Plošča za ploščo — pisana zmes, godba vesela in pesmice vmes — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.30 Plošča za ploščo — pisana zmes, godba vesela in pesmice vmes — 14 Napovedi — 17 Otroška ura; a) Selma Lagerlöf: Kako je Nela Holgersson popotoval z divjimi gosmi. Povest v nadaljevanjih. — b) Dogodivščine Miki-miški (Clanice Nar. gledal.) — 17.15 Pregled sporeda — 18 Za delopust igra Radij. orkester — 18.40 Pogovori s poslušalci — 19 Napovedi, poročila — 19.40 Nac. ura: Krško in okolica (R. Dostal, Ljublj.) — 20 O zunanji politiki (g. ured. dr. Alojz Kuhar) — 20.30 Jože Vombegar: Polet na luno ali Čudoviti sen Jaka Smolnika. — Slušna igra, izvajajo člani radij. igral. družine, vodi inž. Pengov — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Za vesel konec tedna, igra Radij. orkester.

Drugi programi

Sobota, 16. septembra: Zagreb: 20 Klavir — 20.30 Vok. konc. — 21 Zab. gl. — Solija: 20 Instrumentalni konc. — 20.50 Lahka gl. — Budimpešta: 20.10 Igra — 22 Klavir — 23 Plošče — Trst-Milan: 21 Wagnerjeva opera »Lohengrin« — Rim-Bari: — 21 Simf. konc. — Florencia: 20.30 Moderna gl. — 21.15 Izbrana gl. — 21.45 Ljudski konc. — Beromünster: 20 Pisan konc. — 20.45 Ork. konc. — Sottens: 20.30 Kabaret — 21.45 »Drama v Singapur« — Bukarešt: 20.15 Plesna gl. — 22.15 Konc. prenos — Luksemburg: 20 Pisan konc. — 21 Ork. konc. — 22.05 Opera gl. — Horthy: 19.45 Plesna gl. — 20.45 Kabaret.

Sestanki

Dekliški krožek Ljubljana-Sv. Peter ima drevi ob 8 redni sestanek s predavanjem. Pridite vse in točno.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva c. 20 in mr. Murmayer, Sv. Petra c. 78.

Mestna zdravniška dežurna služba

Mestno zdravniško dežurno službo bo opravljala od sobote od 8 zvečer do ponedeljka do 8 zjutraj mestni zdravnik dr. Debelak Guido, Tyrševa cesta 62, telef. 27-29.

skupnega življenja, je vzrok ljubosumnost stare Kate, ki si je v zadnjem času domisljala, da jo mož zanemara zaradi neke druge.

Med zdravljenjem v bolnišnici napisal komedijo. Letošnje poletje se je v sarajevski bolnišnici zdravil pisatelj dr. Milan Čurčić. Odrezati so mu morali nogo, toda pisatelja to ni niti najmanj potrla. Med zdravljenjem je v bolnišnici napisal izvrstno komedijo pod naslovom »Ljubljence vseh žen«. Premijera te komedije bo v soboto zvečer v sarajevskem gledališču. Dr. Čurčić je dejal, da je vsebina te komedije resnična in da se je dogodila v nekem manjšem mestu.

Milijonar berači po Karlovcu. Te dni je po Karlovcu berači okrog 60 letni stavec, oblečen v ponošeno in strgano obleko. Stavec je tako težil in jadikal, da se je zamislil skoraj vsakomur in ni bilo hiše, iz katere bi odšel prazen. Pod suknjem je imel veliko kožnato torbico, ki je bila dodobra napolnjena z drobižem. »Odkod pa ste?« so ga vprašali nekateri. »Jaz sem velik revež, je jadoval stavec. »Sinovi so me pregnali, čeprav imajo veliko imetje. Zdaj na stare dni sem prisiljen beračiti.« »Toda, odkod ste, iz katerega kraja?« so ga še povpraševali. »Ne morem se spomniti, kako se imenuje, se je izogibal stari berač. Nekemu meščanu se je zadel stavec nekoliko sumljiv in je nanj opozoril stražnika. Stražnik pa je doma iz istega kraja kakor stavec in ga je zato takoj prepoznal. Seveda se je silno začudil. Stari berač je namreč bogati posestnik A. M. iz neke vasi v okolici Karlovca, ki ima lepo hišo in velikansko posestvo, tako da ima štiri hlapce. Doma živi v izobilju in cenijo njegovo imetje najmanj na milijon dinarjev. Nobeden od sorodnikov starca ne prihaja v Karlovec razen ob sejmih in je skupih izkoristil to priliko za beračenje. Silno mu je bilo neredno, ko so ga razkrinkali. Na vse pretege je prošil, da ne bi tega povedali njegovim sinovom in da ne bi prišlo njegovo ime v časopise. Dejal je: »Res je, doma imam vsega na pretek, denarja in drugega. Toda tam so tudi moji sinovi. Oni kontrolirajo vsak moj izdelek, pa sem hotel zbrati zase še kaj posebej. Od česa naj bi živel, ako bi me sinovi spodili od doma?« Znano pa je, da so sinovi silno dobri s svojim očetom in da se stavec, ki jim še vedno ni izročil posestva, ne more prav nič pritoževati nad njimi.

Devet oseb se je zastrupilo s plinom. Belgrajska policija ima svoje zapore na Kraljevem trgu št. 16. Te dni so prostore v tem poslopiju na zahtevo kriminalnega oddelka policije razkužili s plini. Razkuževalna dela je opravil belgrajski mestni fizikat pod vodstvom zdravnika-strokovnjaka. Ko so 6 ur po razkuženju odprli vsa okna na poslopiju, so strupeni plini vdrli na dvoje sosednih dvorišč. 9 oseb, ki so bile v tem času na teh dvoriščih, se je zastrupilo s plinom. Neka 11 letna deklica je dobila tako hude poškodbe v notranjem organizmu, da so jo morali prepeljati v bolnišnico, ostalih 8 zastrupljenec pa je lahko ostalo kar v domači oskrbi. Proti odgovornim organom so uvedli strogo preiskavo.

Zaklad v Dubrovniku. Na vrtu profesorja Bubnova v Dubrovniku so našli star železen lonček, ki je bil do roba napolnjen s koralami in starinskim nakitom iz zlata in srebra. Lonček je moral ležati v zemlji že več stoletij.

»Pridem takoj!«

Otroški kotiček

SLON SAMBO

(41) Vljudno sta se priklonila. »Dober večer, gospa kengurujeva!« — »Kaj bi rada, fanta?« — »Oh, ali nama ne bi povedali, kje je Sambo? Samo Sambo in nihče drugi, nama more pomagati.« Povedala sta svojo zgodbo. »Čakajta,« je rekla kengurujka, »sklcala bom živali na posveti!«

(42) Čez nekaj časa so prišli godrnjavi medved, kakaču in bela sova. Kakaču je večkrat kaj nasvetoval, ko si že nihče ni znal pomagati. Medved je bil utrujen in zaspan. »Edino kar vem,« je dejala sova, »je to, da je Sambo na nekem velikem parniku.« Nihče ni črnil, odkod ima to novico, a vsi so čutili, da je resnico povedala.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda 1 din; žentlovanjski oglas 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlinna vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znak.

Službe iščejo

Trgovski pomočnik
mlad, priden in pošten, želi prenesti v boljšo trgovino. Cenj. ponudbe poslati upravi »Slovenca« pod »Vsestransko verziranje« 15.030. (a)

Krojaški pomočnik
vešč dela velikih kosov in krojenja, išče stalno službo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Delavne« št. 15.106. (a)

Starejša gospodinja
gre takoj kamor koli k starejši dami kot družabnica. (Geselschafterin) - govori nemško in nekaj italijansko, pogoji zelo skromni. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Ozamljen« št. 14.504. (a)

Kuharica
starejša, išče službo. Naslov v podružnici »Slov.« v Celju pod št. 14952. (a)

Dekle
s 4 razr. mešč. šole, nekoliko vajeno trgovine — želi praktičirati v trgovini mešanega blaga. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zmožna« 14.964. (a)

Objave

Opozorilo!
Vsem našim cenj. odjemalcem javljamo, da g. Ceh Konrad ni več naš zastopnik, ter svarimo vsakogar, da mu ne izroča denarja za naš račun. Kleindienst & Posch — Maribor. (c)

Službo dobe

Prodajalka
zmožna, pridna, poštena, ki rada pomaga pri gospodinjstvu — se takoj sprejme. Ponudbe upravi »Slovenca« pod 15.043. b

Sirar
samostojen v vseh sirarskih izdelkih, naj pošlje ponudbe za navedbo plače in nastopom na Mljekarstvo »Dragica«, Hercegovac. (b)

Železničarja - upokojenca
poročnega, sprejemem takoj na posestvo pri Slovenski Bistrici, po zelo ugodnih pogojih. Ponudbe: Ljubljana, Komenškega ulica 16/II. (b)

Čitajte »Slovenca«

Posvetila

5000 m² zemljišča
naprodaj. Plačljivo tudi dve tretjini v knjižicah. Mestne hranilnice Ljubljanske. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »5000« 14.879. (p)

Stavbne parcele
v bližini kolodvora čent Vid-Vizmarje, s vodovodni in električno, prodam pod ugodnimi pogoji in v poljubni velikosti po 20 din in več kv. meter. Pojasnila Vizmarje 69.

Hišo
s trgovskim lokalom na prometnem kraju v mestu ali večjem kraju na delu kupim za takojšnjo gotovino. Ponudbe s točnimi podatki poslati na upravo »Slovenca« pod »Dober promet« 15.042. p

Vnajem

ODDAJO:
Trgovske lokale oddam na prometni cesti v Ljubljani. Naslov pove upravo »Slovenca« pod št. 15.078. (n)

Kupimo

Zlato
srebro, briljante in antikvitete kupuje v vsaki količini trdka A. Božič, Ljubljana, Franciskanska ulica št. 3. (c)

LIGNOLIT

Vodeče podjetje za polaganje umetno lesenih tlakov

LIGNOLIT — industrijski tlak
LIGNOLIT — tla za stanovanjske in obratne prostore
LIGNOLIT-ESTRIH — podlaga za linolej in parkete
LIGNOLIT-PROTEKT — negorljiva in proti vžigalnim bombam sigurna obloga za podstrešja
SPECIALNA OLJA in **VOSKI** za nego LIGNOLITA

Brezobvezne ponudbe in pojasnila — Prvovrstne reference

„LIGNOLIT“ Ing. Milan Hmelj, Radeče - Zidani most

Prodamo

Sveže brusnice
dobite po najnižji ceni pri Glavniki, Pogačarjev trg. (l)

Solske torbice
in aktovke v veliki izbiri priporoča Kravos, Maribor, Aleksandrova 13. (l)

Najugodnejši nakup
moških oblik nudi Presker, Sv. Petra c. 14, Ljubljana. (l)

6000 kg jabolk
pol sladkih, pol kiselih, po ugodni ceni naprodaj. Grad Loka pri Zidanem mostu. (l)

Več novih štedilnikov
solidno izdelanih, napredaj. — Vprašati: Glince, Cesta 1, št. 6, Ljubljana.

Sveža jajca
zajamčena, 720 kosov 410 din; nove orehe, 50 kg 250 din, franko vozna, razpošilja G. Drechsler, Tuzla. (l)

Pozor! Pozor!
Najlepša bukova drva, prvovrsten trboveljski premog nudi po najnižji dnevni ceni **VELEPIČ** Ljubljana-Siška, fernejeva 25 telefon 27-08

CONTINENTAL

na ugodne mesečne obroke

Ivan Legat

Ljubljana, Prešernova 44
Maribor, Vetrinjska 30

Glasba

Klavir
oz. planino kupim. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »4500« št. 15.070. (g)

Auto-motor

DKW
Meister Cabrio, v zelo dobrem stanju — poceni prodam. — Steyer VII., 12 sedežni avtobus ali reševalni avto, prodam za vsako ceno. — Oton Paar, Jesenice, Gorenjsko. (f)

Razno

Že za 10 din
dobite 3 legitimacijske slike na film. Foto Pavlovčič, Poljanska 12. (r)

Gumbe, gube, plise,
monogramne, entel, ažur fino in hitro izvrši

Matek & Mikeš
Ljubljana, Franciskanska ulica
Vezanje perila, krasna predtiskana žen. roč. dela

Zivali

Kravo s teletom
dobro mlekarico, proda Marija Okorn — Škofja Loka 38. (j)

Smederevsko grozdje

že dobite pri
Gospodarski zvezi
Ljubljana, Tyrševa c. 29. Tel. 27-70

„SLOVENEČ“
na 10 straneh je največji, najboljši in najbolj razširjeni slovenski dnevnik!

TRIGLAV - SLOVENAC, HARTIGOVA 3/L
Kupci ne pozabite pred nakupom obiskati trgovino, ki vam omogoča brezplačno posvetilo in razpisovanje. V Beogradu, ki da vsakemu kupcu na razpisovanje se pred nakupom obrne na trgovino Triglav-Slovenac. Zato je v interesu vsakega kupca, da v Beogradu, kjer za najem in stavljanje v pesek kroži venec v Beogradu ima na razpisovanje. Poslajte in hite. Pozor! Dolgoletna in poznana trgovina Triglav-Slovenac.

Velika izbira otroških vozičkov
vseh vrst. Ogromna zaloga koles po izredno nizkih cenah
„Tehnik“ **BANJAI**
Ljubljana, Miklošičeva c. 20

IVAN MOHAR
sprevodnik državne železnice v pokoju
previden s tolažili sv. vere za umirajoče. — Pogreb nepozabnega pokojnika bo v soboto 16. t. m. ob pol 5 popoldne izpred mrliške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu. Ljubljana, dne 15. septembra 1939.
Zalujoča soproga Ivana; Marija Hitti, sestra; Ivan, Oskar in Leon, sinovi; Marija Šajn, Ana Boštjančič, Vida Smiljanič, hčere in ostalo sorodstvo.

Topilniškega inženirja

z večletno prakso, po možnosti Jugoslovana, iščemo za talilnico železne rude (visoka peč) za nastopom takoj. Ponudbe pod »Stalno nameščenje« poslati na: Propaganda d. d., Zagreb, Jelačićev trg 5, poštni predal 472.

Pierre L'Ermitte:

Ljubezen - soprogo ali Bog?

Iz francoščine s dovoljenjem avtorja

»Ko sem te prosil za roko, sem vesel in ponosen prevzel nase odgovornost za tvoje življenje. A sedaj vem, da tvoje življenje vodijo drugi...«

»Vedno isto ponavljaš!«
»Da se torej točneje izrazim! Meniš, da ne vem, da ne čutim, kolik vpliv ima na te župnik Paulet? Njemu se spoveduješ, njega vprašuješ za svet, ki bi ti ga mogel, celo smel, samo jaz dati... Verjetno, da pozna, — gotovo pozna, — vse skrivnosti najinega intimnega življenja!«
»Najinega intimnega življenja?... Niti malo ne! Dokler eva le prišla skup!«
Lucija plane pokoncu: »Kadar mi kaka bolelost teži dušo in vest, bom vendar smela govoriti o njej s svojim dušnim zdravnikom, kakor smem govoriti s telesnim zdravnikom o telesnih motnjah! Kaj pa pravni zastopnik in advokat? Ali ga mož ali žena nikoli ne uvedeta v skrivnosti svojega zasebnega življenja?«
Toda Gilbert trmasto vztraja pri svojem: »To mož stopa vedno med tebe in mene, vedno, vedno!... Krade mi moje ženol... Če le pomislim!...«

Gilbert stisne pesti.
Ko mu hoče Lucija ugovarjati, ji preseka besedo in skoro na glas zakriči: »Oh, ta mož!«
»On ni kakršensibodi mož, temveč duhovnik...«
»Med te stopa in mene! Tega ne trpim, nočem več za nobeno ceno! Naj pride kar hoče... Duhovnik ne bo med teboj in menoj! Zato, ker si ti vse, kar ljubim, ker hočem, da si vsa moja, kot sem jaz vseh tvojih!«

Lucija mu z mirnim in ledenim glasom odgovorila: »Pa mi še zabrani gledati podobne velikih slikarjev, ploskati predavatelju, muziku, ... brskati po čitavi dobrega pripovednika... ker hočeš vso mojo ljubezen za se, mi zabrani ljubiti svoje starše, svojo domovino! Nekajkrat sem te čula, ko si zabavil čez državno diktaturo. Toda država pušča vsaj svobodo notranjega življenja. Ti pa hočeš biti absoluten gospodar, mansnija, v čigar senci nima nobeno drugo stvarstvo prava do življenja.«

»Toda vsa ta čuvstva so si različna!«
»Seveda so si! Saj to že ves čas ponavljam. To so različne, vzporedne poti, ki se ne bodo nikoli srečale. Lahko se ljubiva iz vsega svojega srca, ne da bi kdajkoli motila najine ljubezni župnija gospoda Pauleta. Kadar ga obiščem, hočem svoji vesti...«

»Evo! Vendar si priznala!«
»Niš priznala, le izjavila! Moja prva dolžnost je skrb za dušo. Župnik Paulet mi kot duhovnik pomaga, kakor bi pomagal tudi vam in pomaga vsem drugim ljudem. Vi ste mi vodnik na zemlji, on pa mi je vodnik v nebo.«

Gilbert prekriža roke na prsi. Z žarečimi očmi jo pogleda:

»Ali meni, da bom mirno poslušal tebe, svojo ženo, dajati take izjave, ne da mi zavrela kri! On, črn, far, bo negoval cvet, jaz, tvoj soprogo, bom pa imel le korenine, zemljo!«

»Ne! Priznaš le razliko med tem, kar je sloveškega in kar je božjega. Tvoja ljubezen do mene ne more nadomestiti službe duhovnika, čigar poklic je vzvišen; duhovnika, ki je napravil specialne studije, ki je prejel posebne milosti. Končno pa tudi moja vest včasih omahuje in vzemirjena išče poti. V takih trenutkih si želim le duhovnika.«

* Mansnija je strupeno drevo, ki raste v Indiji.

Pri teh besedah prične Gilbert razburjeno hoditi sem in tja po dvorodu. Nepristano ponavlja že obrabljeno frazo: »Take besede je neznošno poslušati! To so psovke proti ljubezni!«
»Zakaj neznošno?« povzame zopet Lucija.
»Če je soprogo po poklicu oficir, zdravnik ali uradnik, se mora žena vdati, rada ali nerada, v to, da zraste med njima nepretrgovan zid, da ima soprogo svojo stanovsko vest. Mirno mora trpeti, da skriva pred njo stvari, o katerih ji nikoli ne bo črnil nisesar. Zdravnik zapira pred pogledom svoje žene celo luknjo v ključavnici na vratih svojega konzultacijskega kabineta. Pa tudi ti imaš v svoji pisarni omarico, od katere ključ nosiš vedno pri sebi. V tej omarici so papirji, ki nikoli ne bom zahtevala, da mi jih pokažeš. In vendar sem tvoja žena, bitje, ki ga ti edino ljubim. Daj mi isto svobodo, isto neodvisnost v nedotakljivem krajstevu vesti, kot jo zahtevaš zase! Drugega ne želim od tebe. Nikoli nisem mislila, da bom morala celo zahtevati to, kar se že samoobsebi razume!«

V tem hipu zazvoni k obedu in vesel glas zagrmí po parku.
»Halo, zaljubljenca, kje vendar tičita? Presneto dobro sta se skrila!«
Končno jo gospod Bertram le najde. Kot da sta se v naprej dogovorila, zbereta mlada dva vso svojo voljo, da ne bi izdala, kako mučen razgovor sta pravkar imela.

Toda nežne materine oči so bistré. Ko ji Lucija ponudi čaj, opazi, da se ji roka nemirno trese. Zaskrbljeno se vprašuje uboga žena: »Od kod ta izprememba? Se nikoli ni imela takih oči!...«

13. poglavje.

Po večerji so Bertramovi in mlada poročena odšli v salon. Kmalu pa so se umaknili vsak v svojo sobo. Mladima je prejšnji razgovor še polnil srce in hotela sta priti do kakršnega-ko zaključka.

Začela sta dvoboju na življenje in smrt. Jedva so se zaprla za njima vrata, je Lucija otvorila ogenj:

»Povej mi iskreno, kaj prav za prav hočeš od mene! Bodi značajen! Vedeti hočem vse!«
»Iskren in značajen bom, kakor sem bil vedno!«

»Ah! Kakor sem bil vedno!...« ponovi za njim s posmehljivim glasom Lucija.

»Mislim, da lahko od tega, kar nas vera uči, le nekatere stvari sprejememo, ne pa vseh. Saj sem tudi jaz katoličan!«
»Ti, pa katoličan! Nikoli te še nisem videla pri obhajilni mizi!«

»Toliko mojih vrstnikov ne hodi k obhajilu!«
»Clovek, ki se izdaja za katoličana, pa ne hodi k obhajilu, je kakor stavebnik, ki bi rad zgradil cerkev, toda brez oltarja!«

»Župnik Paulet!...«
»Pustiva župnika! Ze v katekizmu za prvo-obhajance lahko najdeš vse to zapisano.«

»Pusti me, da končam! Krščen sem v katoliški cerkvi. Bil sem pri prvem sv. obhajilu. Pri birmi. Tudi najine otroke bova enako vzgojila. Dalje: vsako nedeljo in praznik hodim k maši. Celo postim se ob petkih — saj tudi ribe niso napačna jed! Plačujem davek za bogočastje. Toda vse to se mi zdi umestno in dovoljno, kar pa presega meje, lahko opustiš. Ko si še bila mlada deklica, je bila stvar seveda čisto drugačna. Takrat je bilo tvoje srce polno čustev, ki so se morala iz njega izliti. S strani tvojih staršev je bilo torej popolnoma umestno, da so ti dali varnostni poklopce. Tak varnostni poklopce je pobožnost, ki posreduje, da se proti nebu izljuje vse ono, kar ne more ostati brez gotovega rizika vstajeno.«

»Torej misliš na Papinove lonce! Ti imaš pač svojevrstno mnenje o verskih zadevah. Naravno, ko se pojavi njegovo veličanstvo soprogo.«
»Seveda, soprogo skuša dati čustvom svoje mlade žene druge cilje kot je pobožnost.«

Najnovejša poročila

Saarbrücken v oblasti francoske vojske

Pariz, 15. sept. c. Nocoj je bilo objavljeno novo vojno poročilo z zapadne fronte, ki pravi, da so francoski oddelki odbili vse sovražne protinapade.

Vojaske strokovnjaki pravijo, da je zdaj položaj v Posarju že tako razčiščen, da se lahko reče, da je Saarbrücken že padel. Francoski generalni štab vesti o padcu mesta v francoske roke še ne mara objaviti, dokler ne bodo preprečena vsa presenečenja. Mesto pa je obkoljeno od francoskih čet z vseh strani in je pod stalnim ognjem francoskega topništva, ki je mesto odsekalo od zvez z okolico.

Japonska in Rusija skleneta nenapadalni pakt

Moskva, 15. sept. c. Nocoj je bilo objavljeno kratko uradno poročilo, da sta se sestala na daljšo konferenco predsednik sovjetskih komisarijev in komisar za zunanje zadeve Molotov in japonski veleposlanik Togo. Oba sta v načelu obravnavala vprašanje sklenitve nenapadalne pogodbe med Rusijo in Japonsko. Prav tako sta se pogovarjala o ureditvi vseh obmejnih sporov na Daljnem vzhodu.

Vest o bližnji pogodbi med Japonsko in Rusijo je bila zelo ugodno sprejeta povsod, ker je jasen dokaz, da bosta s tako pogodbo Stalin in Hitler dosegla nov velik skupen diplomatski uspeh. Preprečila bi na ta način zblizanje med Anglijo in Japonsko.

Hitler odgovarja Chamberlainu

Berlin, 15. septembra. AA. (DNB.) Chamberlain je na včerajšnji seji parlamenta izjavil, da je Hitler v rajstagu dal izjavo, v kateri je naglasil, da je nemški vojski prepovedano bombardirati odprta mesta ter da je izdal povelje, da se bombardirajo samo vojaški objekti, da se pa te izjave Hitlerjeve izvajajo v nasprotnem smislu.

Nemški poročevalski urad je pooblaščen izjaviti, da je ta trditve angleškega predsednika vlade pred parlamentom popolnoma netočna. Dejstva so sledeča:

Hitler je 1. septembra t. l. odgovoril na Rooseveltov apel glede humanizacije vojne, da Nemčija ne bo bombardirala odprtih mest. Na osnovi tega Hitlerjevega povelja pa se lahko ugotovi, da so vsa poljska mesta, ki nimajo vojaških objektov, Poljaki izkoristili za to, da v teh mestih vodijo četniške borbe kakor je to primer z Varšavo, ki so jo zasedli poljski banditi in ne samo to, temveč so organizirali četniške oddelke ter je popolnoma jasno, da se na Poljskem tudi civilno prebivalstvo aktivno udeležuje borb.

Nemške podmornice na Atlantiku brez streliva in kuriva

London, 15. sept. c. »United Press« poroča, da so nemške podmornice na Atlantiku brez streliva in brez pogonskih sredstev. Agencija pravi, da je bila ujeta brezlična brzajavka nemških podmornic, ki so sporočile na svojo oporišča v Nemčiji, da so oddale zadnje torpede in da nimajo več dovolj pogonskih sredstev.

Poljska podmornica se je zatekla v Tallin

Tallin, 15. sept. AA. Stefani: Prihod poljske podmornice Orsel v tallinsko luko je povzročil senzacijo. Gre za podmornico, ki je bila nedavno zgrajena v angleških ladjedelnicah in ki se je nahajala na odprtem morju dva tedna s posadko 50 mož. Poveljnik podmornice je izjavil, da so izžepali gorivo in hrano ter da je del posadke zbolel. Poveljnika in več bolnih mornarjev so odpeljali v bolnišnico, ostalo moštvo pa je bilo internirano. Vojno ministrstvo in ministrstvo za zunanje zadeve sta imenovali posebno komisijo, da ugotovi razloge prihoda podmornice.

Romunija in Madžarska se hitro zblížujeta

Budimpešta, 15. sept. c. Med Romunijo in Madžarsko je bila danes podpisana nova trgovinska in devizna pogodba. Ta pogodba je izredno dobro znamenje za nadaljnje dobro odnose med Madžarsko in Romunijo, ki želita hitro urediti vsa viseča vprašanja.

Nemška gospodarska komisija v Bukarešti

Bukarešta, 15. sept. AA. DNB: Danes opoldne je prispela s posebnim letalom v Bukarešto nemška vladna komisija, v kateri je več gospodarskih strokovnjakov. Komisija bo z zainteresiranimi romunskimi krogi razpravljala o vprašanjih, ki so v zvezi z nemško-romunskimi gospodarskimi sporazumi. Ta pogajanja so predvidena v trgovinski pogodbi, toda imajo zdaj poseben pomen, ker se je v toku časa pokazalo, da je treba razčistiti številna tehnična vprašanja.

Ameriški kongres bo zasedal en dan

Washington, 15. sept. c. Predsednik Roosevelt je nocoj sprejel častnike in jim izjavil, da bo izredno zasedanje kongresa trajalo samo en dan. Na tej seji bo Roosevelt zahteval glasovanje o spremembi nevtralnosti v prid Franciji in Angliji.

Newyork, 15. septembra. AA. (Stefani.) Polkovnik Now, znan lastnik lista »Chicago News« in bivši kandidat za podpredsednika Zedinjenih držav je nastopil v korist prodaje orožja in municije bojujočim se državam. Istočasno pa se Now protivi vsakemu poskusu sklepanja zveze.

Amerikanci beže iz Rusije

Moskva, 15. septembra. c. Danes je ameriški veleposlanik objavil poziv, da naj vsi ameriški državljani takoj odidejo iz Sovjetske Rusije. Ameriški veleposlanik poudarja, da je ta poziv v navedi tedaj, kadar je nevarnost blizu.

Poročilo francoskega vojnega poveljstva

Pariz, 15. sept. AA. Havas: Nocojšnji komunistično francoskega poveljstva se glasi:

Utrdili smo položaje, ki smo jih zasedli zadnje dni. Odbili smo sovražnikove protinapade, pri čemer je imel sovražnik velike izgube. Zivahna reakcija sovražne artiljerije in letalstva. Naše letalstvo je odbilo sovražna letala, ki so letela nad našimi bojnimi linijami.

Pij XII. dela za mir

Vatikan, 15. sept. AA. Havas: Kardinal msgr. Granito de Belmonte je predal sv. očetu Piju XII. adresno sv. kolegijo, v kateri se člani sv. kolegija zahvaljujejo sv. očetu za njegovo zavzemanje za mir med narodi.

Vojvoda Windsorski prj Chamberlainu

London, 15. septembra. AA. Reuter: Vojvoda Windsorski se je sestal danes v Downingstreetu s predsednikom vlade Chamberlainom.

Fincl bodo še trgovali

Helsinki, 15. sept. AA. Stefani: Da bi se trgovina Finske z Združenimi državami in nevtralnimi državami lahko vodila neodvisno od vojaških se držav, obstoja namen zgraditi veliko železniško progo, ki bi vezala Finsko z obalami arktičnega morja.

Drobne novice

London, 15. sept. AA. Reuter: Mahatma Gandhi je poslal brzajavko bivšemu predsedniku poljske republike Paderevskemu, v kateri izraža svoje globoke simpatije do poljskega naroda v času preizkušnje.

Berlin, 15. septembra. AA. (DNB.) Ker so poljske oblasti o priliki svojega umika iz krajev, ki so jih zasedle nemške čete odvedle s seboj tudi številne osebe nemške narodnosti, je nemško ministrstvo za zunanje zadeve zaprosilo švedsko poslanstvo, ki zastopa poljske interese v Nemčiji, da predlaga poljski vladi izmenjavo teh Nemcev za Poljake, ki so jih internirale nemške oblasti. Švedsko poslanstvo je obvestilo ministrstvo za zunanje zadeve, da je poljska vlada sprejela ta predlog.

Pariz, 15. septembra. AA. (Havas.) Predsednik republike Lebrun je sprejel poljskega veleposlanika Lukaszewicza.

Pariz, 15. septembra. AA. (Havas.) Senadni odbor za zunanje zadeve je soglasno sprejel resolucijo, v kateri izraža svoje občudovanje za najsilnejše napore poljske vojske in poljskega naroda, ki se že 15 dni bori proti veliki premoci sovražnika. Newyork, 15. septembra. AA. (Stefani.) Edinice protiletalskih baterij in polk topništva so odpotovali v Panamo v svrhu obrambe Panamskega prekopu. Omenjene edince razpolagajo z najnovejšimi protiletalskimi topovi. Letalom je prepovedano leteti nad Panamskim prekopom.

Gospodarska manifestacija Šumadije

Mladenovac, 15. sept. AA. Priprave za jutrišnjo slavnostno otvoritev pete mednarodne razstave in sejma v Mladenovcu so popolnoma končane. Organizatorji razstave, izvršni odbor kmetijske zbornice donavske banovine skupno s Pecijsko Popovičem in Jankom Badžakom je vložil mnogo truda, da bi bila razstava čim lepša gospodarska manifestacija vse donavske banovine, posebno pa Šumadije. Razstavni paviljoni, ki so edini te vrste v naši državi, so polni vseh vrst plemenitih pasem goved. Razstavljalec so večinoma sami kmetje, kar dokazuje, da se je govejereja začela zelo močno uveljavljati v Šumadiji ter je postala ena najvažnejših panog kmetijstva v teh krajih. Ocenjevalni odbori so končali nocoj svoje delo ter klasificirali razstavljeno živino po vrstah in nagradah. S prvo nagrado je bilo nagrajenih 14 bikov, 9 krav in 4 junice; z drugo nagrado pa 18 bikov, 50 krav in 11 junic; s tretjo nagrado 63 bikov, 8 krav in 17 junic. Prvo nagrado za najboljšega bika je dobil Vladimir Nikolič iz Dublja v resavskem okraju. Prvo nagrado za najboljšo junico je dobil Živan Mitrovič iz Brzana v kragujevskem okraju, prvo nagrado za najboljšo kravo pa je dobil Tihomir Petrovič iz vasi Vlaske.

Mladenovac, 15. septembra. AA. Vse mesto je okrašeno z zastavami in zelenjem v pričakovanju jutrišnje slavnostne otvoritve pete mednarodne živalske razstave. V Mladenovcu prispeljo jutri poljedelski minister Čubrilovič, železniški minister Beslić, pravosodni minister dr. Marković, minister za telesno vzgojo Tomić kakor tudi večje število banskih svetnikov donavske banovine na čelu z banom Radivojevičem ter številni drugi gostje, ki se bodo udeležili otvoritve razstave. Razstavljajenih je 450 goved, 340 svinj, 80 ovc in 1120 komadov perutnine, poleg tega pa razstavlja 20 industrijskih podjetij svoje proizvode. Število razstavljajcev znaša 525.

Nemški tisk hvali sporazum s Hrvati

Berlin, 15. sept. AA. »Frankfurter Zeitung« prinaša članek o srbsko-hrvaškem sporazumu. List piše najprej o obsegu in vsebini samouprave banovine Hrvatske ter naglašata nato posebno za sluge Nj. kr. Vis. kneza namestnika in predsednika vlade Cvetkoviča za rešitev vprašanja, ki je toliko let oviralo napredek in ureditev razmer v državi. Predsednik vlade je pokazal veliko uvidenost in veliko sposobnost. Dosegel je sporazum, na čigar ureditvi so delali številni državniki pred njim, toda brez uspeha. To je najpomembnejši dogodek v 20 letni zgodovini jugoslovanske države. Za državo s 16 milijoni prebivalci ne more biti brezpomembno, ali bo ljudstvo,

Slovesnost predstavitev šentpeterskega vojnega spomenika

bo jutri v nedeljo, 17. t. m. po naslednjem eporedu:

I. Ob 9 dopoldne cerkveni govor v spomin v svetovni vojni umrlih vojakom. Ob pol 10 sv. maša za padle. Cerkevno opravilo bo v šentpeterski cerkvi.

II. Ob 10 dopoldne začetek slovesnosti pri spomeniku: Godba zaigra žalno koračnico. Blagoslovitev. Polaganje vencev. Prevzem spomenika po mestni občini ljubljanski. Petje žalostinke »Uliši nas gospod«. Molitev za mrtve. Godba zaigra žalni koral.

III. Tabor pred spomenikom: Otvoritev po predsedniku Skupine bojevnikov Ljubljana-Sv. Peter g. Poldežu Zupančiču. — Govor predsednika Zveze bojevnikov g. Mirka Rateja. — Slavnostna koračnica — igra godba. — Spominski govor člana bojevniške skupine ljubljana-Sv. Peter g. Jožeta Pirca. — Oj Doberdob — petje. — Zaključek zborovanja.

Pri proslavi sodeluje vojaška godba in pevski zbori šentpeterske in močanske župnije. Vabimo vse, da se slovesnosti udeležijo. S tem bodo pokazali, da znajo ceniti žrtve svetovne vojne prav v sedanjih težkih časih. Svoje onih, katerih imena so vklesana na spomeniku, pa vabimo, da okrase prenovljeni spomenik s cvetjem in da položijo k spomeniku vence. Svečanost se vrši ob vsakem vremenu.

Na ljudskih šolah do 6000 otrok

Zanimiv je splošen pregled o številu učencev in učenek na ljubljanskih ljudskih šolah. S prirastkom števila prebivalstva tudi narašča število ljudskošolskih učencev in učenek. Mestna občina ljubljanska vzdržuje 5 deških in 3 dekliške ljudske šole, dalje 5 mešanih šol, ki so bile priključene v mestno upravo z razširjenjem njenega okoliša. Za Bežigradom vzdržuje mestna občina ljubljanska moderno opremljeno poskušeno ljudsko šolo, kjer je pouk po najmodernejših pedagoških načelih. Imamo dalje v Ljubljani 3 zasebne ljudske šole, državno pomožno šolo za duševne omejene otroke in na državnem učiteljskem takozvani vladnici za dečke in deklice.

Letos je bilo na vseh ljudskih šolah vpisanih v prvi razred 1296 dečkov in deklic, v vse razrede pa 5970. Tudi na ljubljanskih ljudskih šolah je velika težava za učne prostore, kajti v ljudskih šolah so nameščene mešanske šole, glede katerih obstoja še vedno pereče vprašanje, kako jih primerno in moderno organizirati v samostojnih poslopih, da bodo zadostovale evojim pravi namenu. Na vseh mešanskih šolah je bil letos prav tako velik, kakor na gimnazije, splošni podatki glede njih obiska pa zaenkrat še niso znani. Najbolj obremenjena je deška ljudska šola na Ledini, ki šteje letos 306 učencev, pa tudi dekliška ljudska šola pri Sv. Jakobu s 328 učenkami. Na Viču, v Zgornji Šiški, v Mostah, na Martinški cesti in na Barju imamo mešane ljudske šole, ki izkazujejo veliko število učencev in učenek. Tako ima mešana ljudska šola na Viču, kjer graje zraven moderno mešansko šolo, skupno 735 učencev in učenek. Poskušna šola za Bežigradom ob Vodovodni cesti šteje letos 254 učencev in 241 učenki, ki jih vzgajajo, kakor omenjeno, po najmodernejših pedagoških načelih. Prirastek učencev na vseh ljudskih šolah znaša letos napram lanskemu letu okoli 500 učencev in učenek.

— Bodoče matere morajo paziti, da se izognejo vsaki lenivi prebavi, posebno zaprtju z uporabo naravne »Franc-Josefove« grenke vode. »Franz-Josefova« voda se lahko zavzija in učinkuje že po kratkem času brez neprijetnih pojavov. Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485. 25. V. 35.

I Osmi na po + trnovskem župniku g. Janku Cegnarju — slovesna črna peta sv. maša — bo v ponedeljek, 18. t. m. ob 6 zjutraj v trnovski cerkvi.

I Maša za turiste in izletnike bo jutri v kapeli Vzemajne zavarovalnice ob polsedmih.

I Ugodnosti, ki jih nudijo gledališki abonma so: 1. Veliko število (38) predstav v sezoni. 2. Izreden popust na dnevne cene. 3. Prednost izbere stalnega sedeža. 4. Izognete se navalu pri večerni blagajni. 5. S stalnim abonmanom Sreda ali Četrtek si zagotovite večere za gledališki obisk. 6. Plačevanje abonmana v desetih mesečnih obrokih. Priglasite se čimprej, ker imate možnost izbire boljšega sedeža, v veži dramskega gledališča, kjer sprejemajo abonente vsak dan do 16. t. m. dopoldne in popoldne.

I Otvoritev kolektivne umnostne razstave Franja S. Stiplovske je v nedeljo, dne 17. t. m., ob 10 v Jakopičevem paviljonu. Po bežnem pregledu razstavnega kataloga obsega razstava olja in grafikov zadnjih deset let. Večina njegovih slik se nanaša na naše Posavje, kjer deluje umetnik že nekaj let. Razstava bo zanimiv kulturni dogodek v Ljubljani.

I Iz Legije koroških borev. Legija koroških borev v Ljubljani vlijudno vabi svoje članstvo, da se polnoštevilno udeleži odkritja spomenika padlim vojakom dne 17. t. m. ob 9 pred šentpetersko cerkvijo. Zbirališče članstva ob 9 pred župniščem na Sv. Petra cesti. — Članstvo krajevne organizacije Ljubljana, vabimo, da se udeleži pogreba očeta našega društvenega tajnika, tov. Moharja.

v soboto, 16. t. m. ob pol 5 izpred mrtvašnice splošne bolnišnice na Zaloški cesti.

I Umrl je gospod Ivan Mohar, železniški sprevodnik v pokloju in namestnik blaginika podpiranega društva. Pogreb bo danes, 16. septembra ob pol 5 popoldne izpred mrtvašnice splošne bolnišnice k Sv. Križu. Železniški upokojenci vlijudno vabljani, da se pogreba udeležijo. — Društvo železniških upokojencev v Ljubljani.

I Spremembe voznega reda šentpeterske proge cestne železnice. Zaradi začetka šolskega leta je uprava cestne železnice prilagodila obratovanje potrebam in bo zato proga št. 1 od nedelje 17. t. m. do nadaljnjega obratovala takole: Samo ob delavnih jutraj do 8. ure 30 minut bo redni dnevni 6 minutni promet iz St. Vida do Gradišča, ves ostali čas bodo pa vozili vozovi na tej progi samo od St. Vida do Ajdovščine. Vsakih 6 minut bodo od Ajdovščine vozili vozovi do Šiške, samo od 11. ure 30 minut do 14. ure 45 minut in od 17. do 20. ure pa tudi do remize. V St. Vid in nazaj bodo vozovi vozili samo vsakih 12 minut. Za Šiškarje bo 6 minutni promet od 12. do 13. ure po potrebi ojačen z rezervnimi vozovi, ki bodo obratovali od Gradišča do Šiške. Ob nedeljah in praznikih bo ta proga obratovala ves dan med St. Vidom in Ajdovščino tako, da bo 6 minutni promet do Šiške, 12 minutni promet pa v St. Vid. Nočni promet ostane nespremenjen.

I Za mestne reveže je darovala neimenovana dobrotnica 500 din, a trdka J. Pogažnik v Bohoričevi ulici je poslala voz drv v vrednosti 300 dinarjev. Mestno poglavarstvo izreka darovalkama najtoplejšo zahvalo tudi v imenu podpiranih.

Dežne moške in damske plašče

od 190 din naprej nudi

F. I. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra cesta.

I V Stritarjevi ulici št. 6 v Ljubljani, pri frančiškanskem mostu, se sedaj nahaja optik in urar Fr. P. Zajec, torej ne več na Starem trgu. Samo kvalitetna optika.

I Trnovska prosveta je darovala za ubože trnovske fare 200 din »Vincencijske konferenci Trnovske« namesto venca na grob pokojnemu trnovskemu župniku Janku Cegnarju. Srčna zahvala. Bog povrni.

I Namesto venca na krsto trnovskemu župniku Cegnarju Janku, je darovala gospa Minka Pečotnik 100 din Vincencijske konferenci za trnovske ubože. Bog povrni!

I Dr. Josip Petrič ordinira za splošno in zobno zdravljenje, Ljubljana, Florijanska ulica 26.

I Pri Bobenčku slaček vinski mošt!

I V Ljubljani umrli od 8. septembra do 14. septembra 1939: Sadibašič Adolf, 61 let, potnik, Sv. Florijana ul. 13; Kristan Antonija, roj. Ludičar, 80 let, vdova delavca, Vidovodna c. 9; Kunstelj Slavko, 4 mesece, sin čevlji. pom., Illovški straton 9; Pečar Marija, 67 let, mlinarica in posestnica, Zaloška c. 80a; Grčar Terezija, roj. Avšič, vdova Trškan, 45 let, žena uslužbenca Nabavljane zadruge drž. žel., Bernekarjeva ul. 13. — V ljubljanski bolnišnici umrli: Oražem Ivan, 9 let, sin kočarja, Globel 8; Volčjak Anton, 19 let, delavec, Medvodova c. 22; Kern Anton, 1 leto, sin soferja, Pristava 22, obč. Križe pri Kranju; Per Mihael, 5 let, sin kočarja, Vošče 5, obč. Gornica pri Kamniku; Kink Frančiška, 53 let, žena železničarja, Grbin 40, obč. Litija; Kirm Milan, 14 let, sin posestnika, Nevle 15 pri Kamniku; Tomazin Ana, 8 let, šolska učenka, Novi svet 3, obč. Godovci pri Idriji; Lorber Viljem, 29 let, kurjač, Vilharjeva ul. 37; Petrovčič Marija, 39 let, žena posestnika, Hotedriška 6 pri Logatcu; Legiša Stefanija, 49 let, žena zvanjaniča drž. žel., Polje 19, pri Ljubljani; Jamnik Ivan, 54 let, hišar, Rožnik 14, obč. St. Jurij pri Ljubljani; Blejce Alojzij, 35 let, poštni služitelj, Mali Mengeš 91; Sivie Marija, 4 leta, hči poštnega služitelja, Tyrševa cesta 17; Strigelj Franc, 34 let, zvanjanič drž. žel., Zidani most; Radovič Rožica, 3 leta, hči peh. narednika, Cerknica 65 pri Logatcu; Janez Polajnar, 30 let, delavec, Spodnja Koka 55.

I V Ljubljano se zatekajo potepuhi in postopki. Veseleje in brezskrbnega življenja na deželi je z nastopom jeseni konec. Ni več dober vsak ekejenj za prenočišče in zato se že pozna, da prihajajo v Ljubljano potepuhi in delomržeči, ki so bili čez poljeje na brezskrbnih počitnicah na deželi. Ljubljana pa tudi v slabem vremenu še vedno nudi lepo število brezplačnih, čeprav ne udobnih prenočišč, pri dobrih ljudeh pa se dobi tudi vedno kaj za pod zob. Ljubljanska policija, ki je računala s tem jesenskim begom v mesto, ima sedaj vsak dan opravka s takimi tiži. Večinoma so to potepuhi, ki so izgnani iz Ljubljane. Vendar jih to ne moti, ker vsi upajo, da se bodo lahko izognili pazljivemu policijskemu nadzorstvu. Zadnje dni je policija aretirala že več takih delamržečev in jih bo epet poslala v domovinske obline.

I Tatvina kolesa. Izpred delavnice na Tyrševi cesti št. 31 je bilo Oskarju Dolencu ukradeno v tork dopoldne moško kolo znamke »Boraniac«. Kolo je sivo pleškano in ima dinamov svetilko, tovarn. št. 918016, evidenčno št. pa 2-190862-1. vredno je 1550 din.

Iz Julijske Krajine

Duhovniške vesti. G. Jožef Kušman, do zdaj župni upravitelj v Logah na Kobarškem, je imenovan za župnika v Kojskem. — G. novomašnik Bernardin Godovič gre za župnega upravitelja v Gradno v Brdih. — G. novomašnik Mirko Mazoka, ki je bil imenovan za kaplana v Rihemberku, a mesta ni mogel zasesti, ker je kaplanja zasedena, je nameščen kot kaplan v Idriji.

Mavinje na Krasu. V nedeljo, 10. septembra je praznovala naša duhovnja izredno lepo slovesnost: blagoslovili smo kip Sreca Marijinega. Ob prisotnosti vse dekanijske duhovščine je blagoslovil kip komenski dekan g. Kos. Po izvršenem cerkvenem obredu se je razvila sijajna procesija skozi vas, ki je bila praznično okrašena s slikovitimi slavočki. Stroške za nabavo lepega kipa so požrtvovalno krili vsi farani.

Vipava. Po kratki bolezni je umrl v goriški bolnišnici Joško Premru, dolgoletni kletar Vipavske kleti. Bil je zaveden krščanski mož, ki je bil kot tenorist mnoga leta odličan član našega cerkvenega pevskega zbora. Naj mu eveti večna luč!

Začetek šolskega leta v velikem in malem semenišču v Gorici. V centralnem bogoslovnem semenišču se morajo zglasti gojenci v ponedeljek, 9. okt., v malem deškem semenišču pa v sredo, 20. septembra. V obeh zavodih začnejo drugi dan duhovne vaje.

